

יהדיו
ארגון נוער

בשבילי
נברא
העולם

בשבילי נברא העולם

ירחון פעילות טבת - שבט | ארגון הנוער 'יהדיו'

משרד ראשי: רחוב גבעת שאול 27, גבעת שאול, ירושלים
טלפון: 077-40-50-813 פקס: 153-524-236-122
דוא"ל: office.yachdav@gmail.com

מזכ"ל התנועה: אילן קוסמן

סמזכ"ל התנועה: ישראל שילה

ניהול תוכן: מקסים עובדיה

כותב תוכן: רובי מילצקי r0583274742@gmail.com

עריכה: מרדכי רוזנברג

גרפיקה: שלומית כהן - סטודיו 'דינמי' dinami20.studio@gmail.com

© כל הזכויות שמורות לארגון הנוער 'יחדיו'

הממונה על תחום המוגנות ביחדיו: הרב מוטי זולברג יועץ חינוכי.
ניתן לפנות ישירות להתייעצות או דיווח בכל עניין לטלפון 054-5773002 או למייל: mottizol@gmail.com

ירחון פעילות טבת - שבט

נושא החודש:

בשבילי
נברא
העולם

יחדיו

מותאם לגילאי יסודי

ירחון פעילות 'יחדיו'

חודשים טבת-שבט תשפ"ג | נושא החודש: בשבילי נברא העולם

נושאי החודש:

בטחון עצמי + ערך עצמי.

חשיבות הכרת הערך העצמי, ככלי לבניית האישיות ולמימוש שאיפות. נבחין בין גאווה שלילית לבין ביטחון עצמי חיובי. נכיר את היכולות האדירות שלנו להתקדם, להצליח ולשגשג. נלמד על 'גדלות האדם' מהי, על מקומה של ה'נכבות' ועוד.

רקע לנושא:

יש תכונה שחשובה לכל בני האדם ללא יוצא מן הכלל - ולחניכי 'יחדיו' בפרט - היא מובילה את מהלכי חייהם, משפיעה על הצלחתם והתקדמותם בחיים. התכונה היא: ביטחון עצמי. כי כל אחד מאיתנו קיבל מהקב"ה כישורים מופלאים ויכולות אדירות, אבל כדי להפעיל אותן, להשתמש בכל המתנות שקיבלנו, אנחנו צריכים להיות בטוחים בעצמנו, ולהרגיש בנוח לפעול ולהתקדם!

יש לנו הזדמנות להגיש כלי אדיר לחניכי 'יחדיו' היקרים, להזריק להם זריקת ביטחון שבעזרתה יפרצו עם כל היכולות שלהם קדימה. ניתן בהם אמון, נעניק להם כוח, נפנים בנו ובהם את הזעקה של שמואל הנביא לשאול המלך "הלוא אם קטן אתה בעיניך, ראש שבטי ישראל אתה!" (שמואל א, טו, יז).

מטרת הנושא:

מטרתנו לתת לילד את הכוחות והעידוד לומר לעצמו: אני יכול! אני מצליח! חניך שיחזק את בטחונו העצמי, ימשיך מכאן את חייו עם נכס אדיר, מנוע רב עוצמה שיחזק את כל מה שיעשה בחייו, בלימודים, בחברה, בעבודת השם ובפרנסה.

כמה נקודות חשובות אליהן כדאי לשים לב:

שלושת המטרות שלנו: לחוות חיי תורה מתוך שמחה ואושר, לשאוף להצליח ולנצל את הפוטנציאל שלנו, ולקחת אחריות על עצמינו, סביבתנו ועל העתיד שלנו.

דוגמא אישית: חוס דק עובר בין גאווה, לבין נכבדות וביטחון עצמי, חשוב לתת דוגמא אישית ביומיום בנושא הזה, שהחניכים יראו אותנו בטוחים בעצמינו ולא מהססים להשתמש ביכולותינו, ומאידך לא מתגאים ולא מתרברבים.

נשן ונזכור - את 'עשרת הדיברות' שלנו ב'יחדיו':

- יש מקום לכלום!
- להיות בן תורה אמיתי!
- לשמח במצוות!
- לקחת אחריות על עצמי וסביבתי!
- להאמין ביכולת שלי להצליח!
- אלימות? לא אצלנו!
- כבוד אחד לשני.
- הקשבה למדריכים.
- כבוד למבוגרים ולמחנכים.
- דוגמה אישית: להיות יחידיוניק זה מחייב!

יום פעילות חודשי

יום פעילות חודשי, הוא יום בו כל הסניפים בארץ מבצעים פעילות באותו נושא, כאשר כל סניף בוחר את אופי הפעילות המדויק המתאים לו.

בחודש זה יש לנו את חג **טו בשבט** - ונצל זאת לנושא החודש. ניתן לחניכים לערוך לבד **מסיבת טו בשבט** בסיומן **לקיחת אחריות עצמאות וחיזוק הביטחון העצמי**. נציג את תכנון המסיבה כבר בתחילת החודש - ניתן לחניכים זמן להתארגן.

ט"ו בשבט

שמחה

מסיבת טו בשבט

עצמאות

עצמאות 😊

מה במסיבה?

את המסיבה מכינים החניכים עצמם מא' עד ת'

רעיונות לחלוקת תפקידים:

1. **בחירת נושא למסיבה:** (למשל 'סעודת אמנים', או 'ברכות' בהקשר של הכרת הטוב, או 'נטיעה ושתייה' בהקשר של צמיחה ותכנון לטווח ארוך. או 'הפרשת מעשרות' בהקשר של להפריש מכל דבר לחבר שאין לו).
2. **דוכן מלון:** קבוצה אחת סוחטת תפוזים, קבוצה שניה מכינה סלט פירות.
3. **מסירת דבר תורה.**
4. **אלראי מוליקה,** ובחירת השירים.
5. **דוכן ההפעלה:** [למשל: פעילות הכנת סימנייה ע"י עלים יבשים ופרחים המודבקים בתוך פס של סלוטייפ עבה משני צידיהם. או משחק טריוויה].

קהל צלחה!

אנו מצפים לקבל מכם משוב ותמונות של המסיבה.

תוכן עניינים

- יום פעילות חודשי | מסיבת טו בשבט 'עץ-מאית' 2
- מערך 1 | בטחון עצמי - או גאווה? 5
- מערך 2 | התבוננות עצמית חיובית!. 11
- מערך 3 | אתה גדול! 19
- מערך 4 | הכירו את ה'נַכְבְּדוֹת'. 29
- מערך 5 | לפרוץ את תקרת הזכוכית 35
- מערך 6 | קופצים למים!. 43
- מערך 7 | משבר - נקודת זינוק להצלחה!. 51
- מערך 8 | לחץ חברתי? כך נתמודד. 59
- מערך 9 | חשיבה עצמאית. 69
- מערך 10 | מערך מיוחד: העצמה אישית. 79

מערכו

בטחון עצמי - או גאווה?

השולחן ערוך כותב בסימן א סעיף א: "ולא ייבוש מפני המלעיגים עליו". אדם צריך לעשות את המעשה הנכון, לתקן את העולם, ולא לחשוש מתגובת החברה. לזה קוראים היום: בטחון עצמי! להיות בטוח בעצמי, שכך צריך לעשות ולא ללכת שבי אחרי אחרים.

מצד שני, חז"ל לימדו אותנו עד כמה הגאווה שלילית, מאוסה ומרחיקה מהקב"ה. אז אם אני בטוח בעצמי, ו'שם פס' על החברים, אני לא מתגאה?

מצופה מאיתנו כחניכים בוגרים וחכמים, לדעת להכיל מורכבות, להלך בין הטיפות, ולשמור על הגבול שבין בטחון עצמי חיובי, לבין גאווה שלילית.

איך שומרים על הגבול הזה?
הבה נחכים.

שאלות לדיון

- האם ענווה פירושה לחשוב שאני גרוע? שאני לא שווה כלום?
- מי שחושב שהוא שר יפה, מצייר באופן אמנותי, מהיר תפיסה בלימודים יותר מחבריו, הוא גאוותן?

תשובה

כל אחד צריך לדעת את המעלות שלו, להכיר את הכישרונות המיוחדים שקיבל משמים, ולשמוח ביכולות המיוחדות שלו. רק כך, יוכל להתקדם ולהצליח בעבודת הבורא. זה ממש לא גאווה!

הרב שמחה בונים מפשיסחה זצ"ל (מגדולי החסידות) נהג לשאת עמו תמיד שני פתקים קטנים בכיס מעילו, פתק אחד בכיסו הימני ופתק שני בכיסו השמאלי.

על פתק אחד, היה רשום המשפט מהגמרא: **"בשבילי נברא העולם"** (סנהדרין לה, א). כלומר, כל אדם צריך להרגיש שהוא האיש המרכזי בעולם, כל היקום כולו מצפה למעשים הנכונים שלו, שיתקנו את העולם!

על הפתק השני, היו רשומות מילותיו של אברהם אבינו: **"ואנוכי עפר ואפר"** (בראשית יח, כז). כלומר, אני לא מיוחד יותר מאחרים, אין לי סיבה להתבלט ולהתגאות.

אז איך יתכן שאדם אחד יחיה עם שני הפתקים הללו? הרבי לימד והסביר, שאדם צריך לזכור את שני הדברים האלו: מצד אחד, אני יחיד ומיוחד בתפקיד שלי ובאישיות שלי, הקב"ה מחבב אותי כבן יחיד. קיבלתי מתנות מיוחדות - המעלות שלי והכישרונות שלי, ואשתמש בהן! מצד שני, אין לי סיבה להתגאות, כי לא השגתי דבר בכוחי בלבד, הכול מתנת שמים וכל הצלחה היא בסיוע מלמעלה.

ובשפה מדוברת:

הגאוותן אומר: "רק אני יכול! רק אני יודע! מה אתם יודעים בכלל? כולכם אפסים!" כך מרגיש הגאוותן בלב. הוא מרגיש שהוא שווה יותר מכל האחרים.

העניו אומר: "גם אני יכול! כל הכבוד לכם, אולי אוכל גם אני לעזור? נראה לי שיחד נהיה צוות מנצח!" העניו מכיר את המעלות של עצמו, אבל מעריך גם את האחרים ולא פוסל אותם. העניו מרגיש שהאחרים שווים לא פחות ממנו, ומסוגל לפרגן להם על מעלותיהם.

סיפור | כובע הקסמים

אגדת עם קסומה, שתוציא אותנו למסע בעקבות כוחו של הביטחון העצמי: אנדראו עבד כמה שנים בחברת ביטוח גדולה. הוא היה בחור ממוצע בגובהו, בעל מזג נוח, כישורים לא רעים, ושימש כפקיד פניות לקוחות.

הוא אף פעם לא היה שייך לקבוצות העובדים המשווהות בלהט רב בהפסקת הצהריים, מעולם לא היה שותף לקטטה בשכונה, ולא הסתבך עם הרשויות. הוא גם לא בלט לטובה בתחרויות ספורט, ולא ידע לספר בדיחות שנונות או לתאר מקרה מותח שעבר עליו.

ובקיצור: אנדראו היה בחור אפרורי...

כך עברו עליו יום ועוד יום, אנדראו המשיך ללכת לעבודה, אך משהו מבפנים הלך וכבה מיום ליום.

בוקר אחד, חלף אנדראו על פני חנות לכובעים. משהו בחלון הראוה עורר בו זיק סקרנות עתיק שהיה קיים בו בילדותו, והוא נמשך פנימה. אנדראו מדד כובע שחור עם נוצה כתומה בוהקת, והביט במראה.

וואו! אנדראו ראה בחור מיוחד מביט בו מהמראה, וזה היה הוא עצמו! איזה אומץ בעיניים, איזו עמידה נחושה!

אנדראו הוריד בזהירות את הכובע, וניגש איתו לקופה. הוא שילם את מלוא המחיר, ויצא מהחנות.

צעדיו היו זריזים, בטוחים ונחושים. בכניסה למשרד, השומר בירך אותו בקול גדול: "בוקר טוב אנדראו!" היתה זה הפעם הראשונה שהשומר הרים עיניים מהעיתון למראה אנדראו...

במשרד, טפחו לו כמה ידידים על השכם, והתעניינו לשלומו. אחד מהם אפילו ביקש עצה להתקדמות בעבודה. פלא של כובע...

בהפסקת הצהריים, השתתקו כולם כשאנדראו הכין קפה, וביקשו לשמוע את דעתו במחלוקת הפוליטית שעל הפרק. לאחר מכן ניגש מנהל המחלקה, וביקש לשמוע את דעתו של אנדראו בקשר להרחבת המשרד.

בחזור, צעד אנדראו הביתה מלא אושר. כשהגיע, פתחה אשתו את הדלת, וקיבלה אותו בהתלהבות: "אנדראו, כמה טוב שבאת! הילדים מחכים לך!"

הוא ביקש לספר לה על כובע הקסמים, הכובע ששינה את יחס העולם אליו,

אבל היא לא הבינה על איזה כובע אנדראו מדבר.
"הנה הכובע!" הצביע אנדראו לכיוון ראשו "את לא רואה כמה יפה הוא? כולם
שינו את היחס שלהם כלפיי בזכותו!"
אבל לא, לא היה שום כובע לראש. אנדראו הביט המום במראה הביתית, ולא
הבין מה קרה...
בעצם, אנדראו התחיל להבין...
כובע הקסמים נשכח בחנות הכובעים. הכובע היה רק בדימיון הפנימי שלו!
הוא הרגיש אמיץ בטוח ונועז, וכך כולם התייחסו אליו!

! תובנה

ביטחון עצמי לא תלוי ב'מה אחרים חושבים עלי', אלא ב'איך אני מרגיש כלפי עצמי'.
אם אני מרגיש טוב עם האישיות שלי, אוהב את עצמי ומעריך נכון את הכישורים
והיכולות שלי, אפשר לצאת לדרך של הצלחה, בסיעתא דשמיא!

הפעלה | חבלים יציבים?

משפט פתיחה:

משחק ODT (אימון בשטח פתוח) מהנה בו נבחן כמה מהכישורים שלנו, ונלמד ליהנות מהכרת היכולות שלנו.

הסבר כללי: 3

משחקי חבל של שיווי משקל וריכוז.

חומרים נדרשים:

- 2 חבלים ארוכים, כל אחד מהם יכול להקיף את כל החניכים.
- בקבוק 1.5 ליטר ריק.

הסבר מפורט בשלבים:

שלב א:

1. ניקח חבל אחד, נקשור חזק את 2 קצוותיו כדי ליצור טבעת גדולה.
2. כולם נעמדים במעגל סביב החבל, ומחזיקים בחבל בשתי ידיים.
3. כולם מתיישבים בעודם מחזיקים בחבל בשתי ידיים.
4. **המשימה:** כעת צריך לקום רק בעזרת החבל, בלי לעזוב ידיים מהחבל.
5. קצת קשה...
6. **הפתרון:** צריך למתוח אותו חזק, וכך כולם יצליחו לקום.
7. **תובנה:** אם אין אני לי מי לי, וכשאני לעצמי מה אני...

שלב ב:

1. כעת נעמדים **בתוך** המעגל, כך שהחבל צמוד לגב.
2. בוחרים שני חניכים שיהיו 'תורני חבל'.
3. **המשימה:** חוץ משני התורנים, כולם יוצאים מהמעגל - בלי שהחבל ייפול.
4. **תובנה:** עלינו לחזק את עצמינו בכוחות עצמינו, כי לא בכל דבר החברים ישארו לעזור...

שלב ג:

1. נקשור גם את שתי קצות החבל השני.
2. נניח את החבל הראשון בעיגול על הרצפה, ואת הבקבוק הריק במרכזו.
3. כולם יוצאים מהעיגול ועומדים סביב.
4. **המשימה:** בעזרת החבל הנוסף, מבלי להיכנס למעגל, צריך להרים את הבקבוק ולהעביר אותו מחוץ למעגל, בלי לגרור על הרצפה.
5. איך בדיוק? הבה נחשוב...
6. **הפתרון:** שיתוף פעולה ע"י שתי חניכים משתי כיווני המעגל, הם מותחים את החבל וכך מחזיקים בו את צוואר הבקבוק - סמוך לפקק, ומרימים אותו לאט לאט.
7. **תובנה:** שיתוף פעולה עם החברים, יחד עם מימוש הכוחות שלי - זה השילוב המנצח להצלחה.

מערכ 2

התבוננות עצמית חיובית!

הבה ננסה לדמיין את פני העולם, אם כל אדם היה מוציא מן הכח אל הפועל את רצונותיו ומאוייו. אנשים היו לומדים יותר, מתפללים יותר, גומלים חסדים, משכימים קום וממלאים את סדר יומם בפעולות חיוביות, מחייכים יותר ומאשרים יותר.

אם כל אחד מאיתנו היה מיישם רק עשרה אחוז משאיפותיו ורצונותיו - העולם היה מושלם...

אז מה חסר לנו?

יותר אמונה בהצלחה, יותר ביטחון עצמי, יותר תקווה ואופטימיות לעתיד!

במקום לחשוב על כישלונות, נדמיין הצלחות! במקום להתמקד בחסרונות, נתבונן במעלות! בואו נצא למסע של חיזוק הביטחון העצמי והכרת הערך הפנימי שלנו.

שאלה לדיון

רבי עקיבא היה אומר: "ואהבת לרעך כמוך, זהו כלל גדול בתורה". מצד שני, יש אימרה מעניינת מאוד של רבי עקיבא בגמרא (בבא מציעא סב א): "שנים שהיו מהלכין בדרך וביד אחד מהן קיתון של מים, אם שותין שניהם מתים..." אין מספיק מים לשניהם, מה עושה בעל המים? אומר רבי עקיבא: "חייך קודמים לחיי חברך!" בעל המים ישתה אותם, יציל את עצמו, ולא חייב להפקיר את חייו למען חברו.

היתכן?!

אותו רבי עקיבא שמלמד אותנו כי הציווי 'ואהבת לרעך כמוך' הוא עיקר התורה, הוא זה שפוסק לנו כי על אדם להעדיף את עצמו - 'חייך קודמים'? האם זו לא אנוכיות? איך זה מסתדר עם 'ואהבת לרעך'?

תשובה

ואהבת ל'כמוך' כ'רעך'

ראשית כל אדם צריך לדאוג לקיומו הבסיסי, ורק אז יוכל לדאוג גם לחבריו. מי שלא יאהב את עצמו, לא יוכל לאהוב את האחרים. מי שיזלזל בעצמו, עלול לזלזל גם בחברים.

הדרך ל"ואהבת לרעך", עוברת קודם ב"ואהבת לעצמך", שהרי כך נאמר בתורה: "ואהבת לרעך, כמוך!" התורה רוצה שנהאב את השני, כמו שאנו אוהבים את עצמינו. משמע, אנו אוהבים את עצמינו, ואז גם את החבר.

אדם שמעריך את עצמו ומכיר בערכו, מקרין לעבר כל סביבתו שמחה ואהבה. אדם שאוהב את עצמו ואינו שוקע בייאוש ובהאשמה עצמית, יכול להיות "נוח לשמים ונוח לבריות", לעזור לאחרים בשמחה ובהנאה.

סיפור 1 | המלך הצרוד?

סיפור מאת שמחה פשיטיק, שלום לעם

קהילה יהודית קטנה התקיימה לה בעיירה רחוקה. מיכאל, איש נעים קול ונעים הליכות, נשא בתפקיד החזן של קבלת שבת בעיירה, ושירתו בתפילה הייתה ערבה לכל אוזן יהודית. היו אפילו קצת מגויי הסביבה, שנקבצו מאחורי חלונות בית הכנסת כדי להאזין לתפילתו הנאה.

ויהי היום, ומיכאל החזן הסתלק מן העולם הזה ועבר לעולם שכולו טוב. כאשר חזרו מן הלוויה, קם משה הגבאי ושאל: 'מי יהיה החזן שלנו בתפילת קבלת שבת מעתה ואילך?'

חשבו וחשבו, ולא מצאו פתרון.

לבסוף נשלחו ליישובי הסביבה שליחים ובידיהם כרוזים, המודיעים כי דרוש לקהילה היהודית שבעיירה חזן נעים זמירות, אשר קולו צלול ויפה, וכי כל המעוניין להגיש את מועמדותו, יתכבד לבוא לבית הכנסת המקומי ולשיר בפני יהודי הקהילה. שכר נאה הובטח למתאימים.

בעיירה הסמוכה עמד יהודי בשם יחזקאל, וקרא את המודעה בעיון. משרת החזנות קרצה לו, ולא דווקא בגלל המשכורת הנכבדה שבצידה. תמיד אהב להתחזן, אבל מעולם לא הייתה לו הזדמנות לעשות זאת בציבור.

הוא ראה זכות להיות שליח ציבור, ולהיות העומד בראש התפילה בבית הכנסת, בשעה שמקבלים את פני שבת המלכה. לכן שם פעמיו אל העיירה השכנה, וצעד רגלית לעבר בית הכנסת.

בהיכל עמדו כבר כמה וכמה חזנים שניסו את מזלם. כל אחד שהגיש את מועמדותו, נעמד בפני נכבדי הקהל, ונשא קולו בשירה ובחזנות כמיטב יכולתו. היו ביניהם חזנים של ממש, ונראה היה על פני נכבדי הקהילה ממי הם נהנים וממי לא.

כשהגיע תורו של יחזקאל, הוא עלה על הבימה המיועדת, פתח את פיו, והחל משורר שירי שבת שהכיר מבית אבא.

המתפללים הביטו זה בזה בפליאה. מה הוא חושב לעצמו? שאלו בלא קול. הרי קולו סדוק, הוא נשבר לפעמים כשהשיר עולה לטון גבוה, למה הוא חושב שנקבל אותו?

אך בכל זאת, איפשרו ליחזקאל לשיר ברגש עד הסוף, ואז הודיעו לו: "לצערינו לא נבחרת לתפקיד. המועמד הבא בבקשה!"
 יחזקאל נשאר לעמוד על הבימה המוגבהת ופנה לעבר הקהל, ובפרט לעברו של נכבדי הקהילה: "מורי ורבותי! הרשו לי לספר לכם סיפור, בטרם ארד ואלך לי".

חניכים יקרים, איזה סיפור יכול החזן הצרוד לספר, כדי שיקבלו אותו?

📖 **לתשומת לב:**

נוכל לתת לחניכים לדמיין, נפראן מלוא חופניים לכושר הדמיון שלהם.
 נוכל לציפר את החניך שיציג את הסיפור המרגש והמרגיש ביותר.

תשובה

הבה נקשיב להמשך הסיפור...

"ובכן" פותח יחזקאל את סיפורו: "לפני שנים רבות חי לו יהודי אחד בכפר קטן על שפת הים. בכל בוקר, בשעה מוקדמת מאד, הוא היה קם ויוצא אל הגבעה הסמוכה לים, שם היה מתפלל לבורא עולם, מדבר איתו, מבקש ממנו בקשות וחוזר בתשובה. יום אחד, כשהוא עמד בתפילה כמו בכל בוקר מול הים, גילה לפתע לחרדתו כי גל עצום מתקרב אל הכפר, ומאיים לשטוף אותו ולהטביע את יושביו. לא היה לו זמן רב כדי לרדת מהגבעה ולרוץ אל הכפר, ולכן הוא זעק בכל כוחו: 'הצילו!!! גל גדול מתקרב אל הכפר!!!' ולא הפסיק לצעוק בקול ניחר עד שאחרון התושבים קם משנתו ונמלט מהכפר".

משום מה, דמעות ניקוו בעיניו של יחזקאל כשהגיע לחלק הזה של הסיפור. הוא המשיך:

"דקות ספורות אחר כך שטף הגל האדיר את הכפר, אבל כל תושביו ניצלו, בזכות הצעקות. בתוך תקופה קצרה חזרו החיים למסלולם, אבל דבר אחד לא חזר - קולו של אותו יהודי. בגלל הצעקות שלו, הוא הצטרד קשות, והקול שלו נהיה סדוק ושבור".

יחזקאל הסתכל על הקהל. כולם היו מרותקים.

"היהודי הזה", אמר בדרמטיות, "הוא אני! כשאני אהיה החזן שלכם, יעמדו לצידו זכויות רבות של הצלת חיי אנשים רבים ממוות. האם אתם חושבים שיש כוח יותר גדול מזה לפתוח בפניכם שערי שמים?" סיים בשאלה. מחיאות כפיים סוערות בישרו לו שהוא התקבל.

! תובנה

לפעמים אנחנו חושבים שאם אין לנו כישרון מסויים, זה אומר שלא נצליח. אבל עלינו לחפש את הנקודה שבה אנחנו טובים ומיוחדים, ואיתה להתקדם לעבר המטרה שהצבנו לעצמנו. כמו יחזקאל, שהתקדם באמצעות היתרון המיוחד שרק לו יש...

הדרך לאהבה עצמית - התבוננות

אז איך רוכשים 'אהבה עצמית'? נלמד להכיר במעלותינו, להעריך את המתנות שקיבלנו מהקב"ה, לסלוח לעצמינו, ומתוך כך לאהוב גם את זולתינו.

כאשר האדם מרגיש באמת את הערך העצמי שלו, הוא אינו צריך לרדוף אחרי הערכה חיצונית, וההרגשה הטובה שלו אינה תלויה באחרים.

משל למה הדבר דומה? שטר של מאה ש"ח, גם אם ידרכו עליו ויקמטו אותו, ערכו לא יפחת במאומה. אותו דבר אנחנו, גם אם יקניטו אותנו ויזלזלו בנו, הערך שלנו לא יפחת, כי נבראנו בצלם אלוקים, וזה השווה שלנו. **כמו שבנק ישראל קבע שהשווי של השטר הזה הוא 100, כך הקב"ה קבע שהשווי שלנו הוא חשוב ומיוחד!**

אמנם, הערכה חיצונית יכולה לעזור לאדם עצמו להעריך את עצמו, וזלזול עלול לגרום את ההיפך. לכן חשוב מאוד להראות לאנשים שסביבנו שאנו מעריכים אותם. אבל נזכור, שגם אם אחרים לא מספיק מעריכים אותנו, זה לא פוגע בערך האמיתי שלנו!

אני בן של מלך, אני חשוב ומוערך, יש לי יכולות מדהימות!

סיפור 2 | הקבצן הסאוי

שני אנשים מסכנים היו בעיר, לבושיהם בלויי סחבות והם מקבצים נדבות כדי מחייתם. מדי ערב היו נכנסים לאכסניא, ישנו בפניה המלוכלכת ליד תנור הפחם, אכלו את שיירי הסעודה ושתו מים עכורים מתחתית החבית. הם היו משלמים לבעל האכסניא אי אלו פרוטות בעד המזון והלינה, ויוצאים ליום נוסף של קיבוץ נדבות ברחבי העיר.

אט אט התרגל בעל האכסניא להבחין בהבדל גדול ומשמעותי בין שתי הדמויות: אחד מהם שידר מבע מלא עצב, לא העלה על פניו כל חיוך, ממש כפי שמצופה מאיש מסכן שכזה. אולם רעהו חייך לכל עבר, בירך בשמחה את בעל האכסניא ומשרתיו, הלך לישון בחיוך והיה נראה ממש שמח.

כשעקב בעל האכסניא מקרוב, גילה עובדה נוספת: הקבצן ה'שמח' מצליח לאסוף סכומי כסף גדולים הרבה יותר מחבירו ה'עצוב'. אנשים נהנים לתת לאדם שמחייך ומברך אותם בלבביות.

ככל שהרהר בעל האכסניא בדבה, לא הצליח להבין את פשר הדבר. מה גורם להבדל הגדול בין מצב הרוח של שני האומללים הללו?

ככל שחקר ודרש, לא הצליח לגלות את הסוד. אולם לאחר שנה תמימה, התגלה הסוד לעין כל:

בוקר קריר אחד נעלם הקבצן ה'שמח' מן העיר.

במקביל בדיוק באותו יום, פשטה המשטרה על העיר. השוטרים הסתובבו עם מפות מדויקות, וניגשו אל כמה בתים מסוימים. הם מצאו אי אלו חומרים אסורים שהוחבאו, תפסו את מעלימי המיסים, ואף עצרו כמה מבצעי פשעים שבמשך שנים ארוכות הצליחו להימלט מאימת הדין. כולם הוכו בהלם: איך קיבלו השוטרים מידע מדויק כל כך? מי עשה עבודת מודיעין מפורטת בלי ששמו לב אליו?

מה אתם אומרים? אתם מנחשים מי זה היה? יש קשר בין המקרים?

תשובה

הקבצן השמח היה לא אחר מאשר שוטר סמוי שעשה את עבודתו במשך שנה תמימה (הנדבות שאסף, הועברו על ידו כמובן למטרות צדקה).

עכשיו הבין בעל האכסניא את פשר ההבדל בין שני הקבצנים:

אחד מכיר בערך עצמו, יודע שהוא נמצא כאן בשליחות חשובה והוא יקבל שכר רב על מעשיו. בודאי שהוא היה שרוי בשמחה! רעהו לעומתו, באמת מצוי במצב ביש ובחוסר ביטחון תזונתי, לכן הוא היה ונשאר עצוב...

אדם שזוכר את השליחות החשובה שהטיל עליו בוראו, ומכיר את המעלות והכשרונות שטבע בו הקב"ה, יוכל לאהוב את עצמו גם כאשר נראה שהוא נכשל בלימודים ובחברה. הוא הרי כאן בשליחות, עם מטרה! ממש כמו אותו קבצן סמוי... ומי שיאהב את עצמו, כבר יוכל לצאת ממצבו, לאהוב את חבריו ולהצליח בכל תחום...

הפעלה | כל אחד הוא מלך!

משפט פתיחה:

היום נחווה בצורה משעשעת איך כל אחד הוא מלך...

הסבר כללי:

משחקים בזוגות משחק מזל, המנצח מוכתר מיידית למלך.

חומרים נדרשים:

מטבעות כסף, כמנין חצי מהחניכים. אפשר גם 10 אגורות.

הסבר מפורט בשלבים:

1. המשתתפים מתחלקים ספונטנית לזוגות, ומשחקים אחד עם השני "עץ או פלי".
2. כל זוג מחליט מי 'עץ' ומי 'פלי', מניפים מטבע, ובודקים מי ניצח.
3. המנצח הוא המלך.
4. המפסיד הופך להיות 'מעריץ נלהב' של המלך. הוא עומד לצידו ומכריז "יחי ראובן המלך!"
5. כל המלכים מתחלקים לזוגות ומשחקים זה עם זה. מי שניצח, הופך למלך של מי שהפסיד יחד עם המעריץ שלו. עכשיו לכל מלך יש שלושה מעריצים.
6. שוב משחקים כל המלכים זה מול זה...
7. כך בכל סיבוב מצטמצם מספר המלכים, ולכל מלך יש מעריצים רבים יותר.
8. בסוף נותרים שני מלכים, המתחרים זה מול זה, ואז כל החניכים מכריזים על המנצח "יחי ישראל המלך!"
9. אפשר לשחק שוב ושוב, כדי שלכל אחד תהיה חוויה חיובית של 'מלך'...
10. לסיום אפשר להציע לחניכים: אם היית מלך, איזה חוק היית מחוקק ראשון? נערוך הצבעה על החוק המוצלח ביותר.

תובנה:

כל אחד הוא באמת מלך! הבה נעריך את עצמינו כראוי.

מערך 3

אתה גדול!

איך יתכן שאדם גר עם מישהו בביתו במשך עשרות שנים בלי להכיר אותו?

חייב להיות שאותו אדם הוא עיוור וחרש, הלא כן?

אבל לא, אנחנו מדברים על מישהו קרוב מאוד שאתם מכירים מאוד, אבל בכל זאת אינכם מכירים אותו טוב מספיק גם לאחר שנים רבות!

מי הוא? התשובה היא: אנחנו עצמינו!

אנו גרים עם עצמינו שנים רבות, אבל איננו מכירים את עצמינו טוב מספיק!

שאלה לדיון

אדם מקבל משימה, נניח - להגיע תוך שעה מחיפה לירושלים. לצורך כך, מעמידים לרשותו מכונית מירוץ, סוגרים עבורו את הכביש, הופכים את כל הרמזורים לירוק, כורים מנהרות ובונים גשרים, בקיצור - סוללים לו את הדרך להצלחה במשימה.

האם יש סיבה שבגללה הוא בכל זאת עלול להיכשל?

מה אתם אומרים?

תשובה

אם לא יגלו לו את היכולות שהעמידו לרשותו, הוא לא יוכל להצליח!

אם הוא לא יידע מה המהירות המקסימלית של הרכב, אם לא יספקו לו מפה עם ציון המנהרות והגשרים שנבנו עבורו, אם הוא לא יכיר את הדרך, הוא לא יצליח במשימה... כך כתב רבי ירוחם ממיר זצ"ל: **"אוי לו לאדם שאינו מכיר ליקויי נפשו, שהרי אינו יודע מה עליו לתקן. אבל אוי ואבוי לו לאדם שאינו מכיר מעלותיו, כי הן אפילו את כלי עבודתו אינו מכיר!"**

כל אחד ואחד חייב להכיר את כישרונותיו, להכיר במעלתו המיוחדת, להכיר את יכולותיו, כי כשאדם לא מכיר את כישרונו לעשות מעשה אין לו כלי עבודה.

מרן רבי ישראל מסלנט זצ"ל היה רגיל לומר שאדם **גר עם עצמו במשך שבעים או שמונים שנה, ובכל זאת אינו מכיר את עצמו באמת! וזאת מפני שלא חקר והעמיד בעצמו לדעת עד כמה הוא יקר חשוב ומוערך!**

וכדברי רבינו יונה בספרו "שערי העבודה" (אות א) "הפתח הראשון הוא שידע האיש העובד ערך עצמו, ויכיר מעלתו ומעלת אבותיו וגדלותם וחשיבותם וחיותם אצל הבורא יתברך וישתדל תמיד להעמיד עצמו במעלה ההיא ולהתחזק בה תמיד".

'גדלות האדם':

"גדלות האדם" היא רעיון מוסרי, שיטה ודרך לחנך בני אדם לנהוג בחייהם באופן נכון, מתוך הכרה בערך הגבוה שלהם. כאשר אדם מפנים את חשיבותו, שהוא מוכשר ובעל יכולות עצומות, הוא לא יתעצל.

את שיטת 'גדלות האדם' הגה והנחיל לעולם הישיבות מרן הסבא מסלבודקא - רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל. בעקבותיו, הלכו רבים.

מה הכוח הנלחם בגדלות? מה מעכב אותנו מלגדול כראוי? הבה נכיר את "כוח הקטנות":

מרן רבי ירוחם ליבוביץ ממיר זצ"ל היה רגיל לחזור על הגמרא הזו (סוטה מח, ב): "מאי דכתיב 'כי מי בז ליום קטנות' □ מי גרם לצדיקים שיתבזבו שולחנם לעתיד לבא? קטנות שהיה בהם, שלא האמינו בהקב"ה". הגמרא תולה את חסרון שלמותם של הצדיקים, דווקא בקטנות שהייתה בהם.

לומד מכך רבי ירוחם: הכוח העומד ומנסה לבלום את האדם מלהגיע לגדלות, הוא כוח ה'קטנות' - ה'גמד' הקטן שיש לכל אחד מאיתנו, שמושך אותנו להתעסק ב'קטנות'.

בכל פעם שעולה במוחנו איזה רעיון נפלא, או תכנית חדשה היכולה לקדם ולרומם אותנו לחיים משמעותיים וטובים הרבה יותר, בא כוח הקטנות ולחוש באזננו, "תכנית כזאת לא מתאימה לך. זה גדול עליך" □

לפעמים החיים מטשטשים את הרגשת הגדלות. ברבות הימים, שמענו כל מיני משפטים מעליבים, חווינו כישלונות, עד שהתחלנו להאמין שאין לנו יכולות גדולות, ואנחנו לא כל כך מיוחדים. אבל האמת לא השתנתה במאום! **כל אחד מאיתנו הוא ענק!**

כאן מתחילה עבודתנו, במה נבחר: ב"גמד" או ב"ענק"? מי ינצח במאבק האדיר המתרחש בתוך כל אדם - הגדלות או הקטנות?

סיפור 1 | הנלחם בקיבל מלקות

היה פעם מלך גדול, אשר הנהיג את מדינתו בימים קשים של מלחמות עקובות מדם בגבולות, והוביל לניצחונות מזהירים. לקראת יום העצמאות של מדינתו, הכריז המלך שיעניק פרס גדול ויקר למי שירשים אותו בחכמתו. ואכן, שורה ארוכה של חכמים התייצבו וניסו להרשים את המלך בחוכמתם, אך לשווא. המלך ציפה ליותר.

היום כמעט חלף ועבר, עד שלפתע הגיע חכם אחד, והתחייב בפני שומרי המלך להציג בפני המלך חכמה מדהימה שעליה עמל שנים רבות, ולבטח יתרשם

ממנה המלך לטובה.

הוסיף החכם "במידה שכך יהיה, אני דורש מאה זהובים" [סכום עצום המשתווה למאות אלפי שקלים].

המלך הסכים.

ניגש האיש לעץ שבחצר המלך, נעץ מחט בגזע העץ, התרחק ממנו והחל זורק מאות מחטים אחת אחרי השנייה לכיוון המחט הנעוצה בעץ. והנה הפלא ופלא! לתדהמת כל הנוכחים - כל מחט שנורקה, נכנסה לחור של המחט הנעוצה בעץ! - החור בו משחילים את החוט, וכך עברו כל המחטים בזה אחר זה דרך החור שבמחט הנעוצה בעץ, ונפלו לרצפה.

כולם היו אחוזי תדהמה, והמלך אכן שילם לו מאה זהובים.

אך עם קבלת התשלום, ציווה המלך להלקותו במאה מלקות!

מדוע?!

פתח המלך והסביר: כאן, בממלכתנו הנלחמת על קיומה, מסתובב אדם כה מוכשר, בעל יכולת צליפה כה מופלאה, ומבזבז את פוטנציאל כישורו על שטויות והבלים מאין אלו!?

! תובנה

המלך רצה להסיט את דרכו של האיש, שיבין שעליו לנצל את חכמתו ולרתום אותה למען פיתוח המדינה ושגשוגה.

תארו לעצמכם שאתם מחפשים מעצור לדלת, איזו חתיכה קטנה שתמנע מהדלת להיסגר. ואז אתם לוקחים את הטלפון הסלולרי, ומניחים אותו על הרצפה כמעצור...

מישהו ישתמש בטבעת זהב כמחזיק מפתחות? מי יעז לקחת שטר של מאתיים שקלים לקינוח האף?

הרי זה בזבז משווע!

אך למרבה הפלא, אנו לפעמים מבזבזים חיים יקרים וכישורים נדירים, לצרכים פשוטים ובסיסיים, ש'קטנים עלינו' בכמה מידות...

סיפור 2 | הסנדלר והמלך

ג'ורג' עבד למחייטו כשוליית סנדלר והרוויח פרוטות מעטות שהספיקו לו בקושי רב למחייתו. העוני, קשוי המחיה והבדידות היו מנת חלקו מדי יום.

השנים עשו את שלהן ויום אחד נמאס לג'ורג' לחזור הביתה, לחיות את חייו המרים, העצובים והמשמימים. ג'ורג' החל לחשוב לעצמו: 'אין לי כלום בחיים, איש כמעט אינו מכיר אותי, אין לי בני משפחה וידידים. אף אחד לא חושב עליי, אבל יש אחד שכן אכפת לו ממני, המלך! אם המלך שולט על אנשי העיה, אף אני אחד מהם. ולכן, אבוא לפניו, אשטח את צרותיי ובטוחני כי המלך יעזור לי ככל יכולתו...'

המחשבות מילאו את לבו בתקווה, והוא החליט ללבוש את בגדיו הטובים ביותר ולבוא לפני המלך.

עמד ג'ורג' בכניסה לארמונו של המלך, מלא בביטחון שכאשר ישמע המלך על מצבו הקשה יעזור לו ככל יכולתו.

הוא פנה בצעדים מאוששים לעבר השער, שם נעצר על ידי השומרים: 'כן אדוני, מה הנך מבקש?!'

'באתי לפגוש את המלך! ענה ג'ורג' בביטחון.

'האם נקבעה לך פגישה עם המלך?' תהו השומרים.

'לא נקבעה לי פגישה, אבל המלך הוא האדם היחיד שאכפת לו ממני ולכן אני בטוח שהוא רוצה לפגוש בי... השיב ג'ורג'.

'אינך יכול להיכנס' השיבו השומרים נחרצות. 'יש לנו הוראה מהמלך לא להכניס אזרחים לבקשות!'

כשדמעותיו זולגות על לחיו, פנה משם ג'ורג'.

בדרך הביתה חשב קצת, ונוכר בשכניו וקרוביו הרחוקים, עמם לא דיבר שנים רבות. הוא החליט לחדש את קשרי הידידות, ביקר בביתם והתקבל בסבר פנים יפות. הללו, כששמעו על מצבו הקשה, סידרו לו עבודה בה הרוויח סכום כסף נאה, כך שאט אט החל ג'ורג' לעמוד על רגליו. הוא עבר לדירה טובה יותר, הכיר עלמה חסודה ונאה, התחתן והקים את ביתו ושוב לא היה בודד כמקודם.

אבל עדיין למרות הכול, לא הייתה הפרוטה מצויה בכיסו של ג'ורג'. הוא

החליט לנסות את מזלו בשנית, ללכת לארמון המלך ולנסות לבקש את רחמיו. שהרי המלך, ממון רב יש בכיסו, מדוע לא ייתן לו כמתנת ידו? כיון שכך, שם את פעמיו לארמון המלוכה וביקש להיכנס אל המלך.

'מה רצונך?' שאלוהו השומרים.

'באתי לבקש מהמלך, שיעזור לי בפרנסתי' השיב ג'ורג' בביטחון.

'אינך יכול להיכנס אל המלך' התעקשו השומרים, "זו הוראה מפורשת של המלך לא להכניס אזרחים המבקשים בקשות!"

חזר ג'ורג' מבוייש, ובדרך נזכר ג'ורג' שלאחד מידידיו הטובים של אביו יש חנות תכשיטים במרכז העיר. הוא פנה אל החנות, פגש בידיד של אביו ששמח לראותו. וביקש ממנו שילמד אותו את מקצוע הצורפות. הלה נענה בשמחה, ולימד את ג'ורג' את רזי המקצוע.

ג'ורג' החל לקבל עבודות שונות, והתברר כאמן של ממש. אט אט התפרנס ברווח רב, עבר למקום מרכזי ורכש לו דירה מפוארת. פרנסתו הגיעה לו ברווח, והוא היה מוקף באוהבים וידידים וחיי השתנו לחלוטין.

ביום בהיר אחד, החליט ג'ורג' להגיע אל ארמונו של המלך. הוא הגיע לשערי הארמון ואמר לשומרים שהוא חפץ לפגוש במלך.

'מדוע הנך חפץ לפגוש במלך, וכי הנך זקוק ממנו לדבר מה?' שאלו השומרים.

'אינני זקוק לכלום' השיב ג'ורג'. 'הנני חפץ רק לראות את פניו של המלך'.

מששמעו כך השומרים, הכניסו אותו פנימה.

לאחר המתנה ארוכה, הוכנס ג'ורג' אל הטרקלין. המלך ישב על כסאו, מוקף בשריו ויועציו. 'מה רצונך בני?' שאל המלך.

ג'ורג' קד קידה עמוקה, ואמר: 'מלכי הנערץ, באתי לכאן היום בכדי לומר מילה אחת - 'תודה'. בתחילת דרכי חשבת, כי המלך אחראי להצלחתי, וכי בעצמי לא אוכל להשיג דבר. אך בזכות סירובו של המלך לקבל את פניי, גיליתי שטעיתי. הכוחות היו טמונים בתוכי, היה עליי רק להוציא אותם מהכוח אל הפועל. ועל כך, באתי לומר תודה!"

תובנה !

בכל אחד מאתנו, טמונים כוחות אדירים, כל שעלינו לעשות זה ללכת לעצמנו, לגלות את הכוחות, להוציא אותם מן הכוח אל הפועל ולהשתמש בהם בצורה נכונה.

הפעלה | כישרונות חבויים

משפט פתיחה:

נמצא בכל אחד את הכישרון החבוי בו, אותו הוא יכול למקסם להצלחה - אם רק יתאמץ להשקיע.

הסבר כללי:

החניכים מדגימים בתורם את יכולותיהם וכישרונותיהם.

חומרים נדרשים:

לוח או דף גדול, טוש לכתיבה על הלוח.

הסבר מפורט בשלבים:

1. כל חניך מציע תכונה בה הוא מוצלח. על הרכז לעודד את החניכים למצוא כשרון שכזה לכל אחד מהחניכים! אפשר למצוא כישרונות של כוח פיזי, כוח חשיבה, ידע וכדומה כיד הדמיון הטובה עליכם. ובלבד שיימצא יתרון לכל חניך!
2. רשימה לדוגמה:
ריצה, קפיצה, שכיבות סמיכה, גמישות, קליעה למטרה, זיהוי חפצים בעצימת עיניים, זיהוי טעמים, זיהוי חברים בעצימת עיניים לפי שמיעת קולות, ידיעת הארץ, היסטוריה, גאוגרפיה, ערי בירה בעולם, ריצה, גובה, ציור, חזנות, פיוט ועוד...
3. המדריך עורך רשימה של החברים על הלוח/דף, ולצד השמות רושם את הכישרונות.
4. כעת החניכים יבצעו משימות, בהן נראה את הכישרונות של כל אחד. נמשיך במשימות עד שכל הכישרונות באו במהלך לידי ביטוי.
5. משימות לדוגמה:
 - על החניכים לעבור מצד אחד של החדר לצד השני בלי לגעת ברצפה, לדרוך רק על חתיכות בריסטול (גמישות).
 - קליעה למטרה - צריך לקלוע מטבע אל תוך קופסה, ממרחק של חמישה מטרים.

- להצליח לקרוא כותרת מהעיתון ממרחק של עשרה מטרים.
 - מי קופץ הכי גבוה?
 - מי מצליח לחזור בעל פה על שם המשפחה (הדמיוני) "שוורצנגולדנקראנץ"?
 - טעימה עיוורת של מי ברז מול מים מינרליים. מי מזהה?
 - מי יכול למנות מספר רב יותר של חברי כנסת מכהנים?
 - תחרות ריצה. מי מצליח להקיף את החצר שלוש פעמים בתוך שתי דקות?
 - מי מצליח לומר בקול רם: "שרה שרה שיר שמח, נחש נשך נחש, מקלף קילף קליפה".
 - מי יכול לשרוק לנו מנגינה?
 - מי מצייר על הלוח את העץ הנאה ביותר?
 - מישהו יודע לומר כמה זה 314 כפול 27?
6. וכך הלאה, צרו תחרויות שיביאו לידי ביטוי את כל הכישרונות. אל תפסיקו עד שכל חניך ישיג לפחות הצלחה אחת!
7. ניתן לאסור על מי שענה כבה, לענות, וכך לאפשר לחניכים שטרם ענו עד עתה, לבטא את יכולותיהם.

תובנה:

כל אחד הוא יחיד ומיוחד. לכל אחד כישרונות בתחומים מסויימים, הבה נכיר ונלמד אותם!

מערכ 4

הכירו את ה'נְכַבְדוֹת'

היום נדון על החלק המשלים ל'גדלות האדם': ה'נְכַבְדוֹת'.
'נְכַבְדוֹת' היא התנהגות התואמת את הערך העצמי הגבוה שלנו.
בהכירו את היכולות האדירות שלנו, את היותנו בן מלך, ואת
ההצלחות שלנו - מצופה מאיתנו להתנהג בהתאם, כמו בן של
מלך אמיתי או כמו בנקאי חשוב, בצורה מאופקת ומכובדת.
ה'נְכַבְדוֹת' מתאימה לחניכים בוגרים וחכמים, היודעים להבדיל
בין התנהגות נכבדת פנימית אמיתית, לבין גאווה מטופשת...
הבה נתכבד להפוך דף...

שאלה לדיון

כידוע לכל מידה יש שימוש חיובי ויש שימוש שלילי, למשל - שמחה: יש שמחה של מצווה ויש ליצנות.

הקב"ה ברא את המידות הללו, כדי שתהיה לנו בחירה, מתי ואיך להשתמש במידות הללו, לטוב ולא לרע.

נשאלת השאלה, האם יש למידת הגאווה תכונה חיובית? לכאורה זה רק שלילי, להשוויץ ולהתגאות, כמו שכתוב "תועבת ה' כל גבה לב"?

תשובה

הבה נקרא יחד את דבריו הבהירים של רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, בספרו "שיחות מוסר", מאמר "נכבדות":

"העבודה המוטלת על האדם היא להתעלות עד היותו נכבד וחשוב, ועל ידי כן הוא יישמר מן החטא. שכיון שהוא מכיר במעלתו וחשיבותו הגדולה, הרי הוא נמנע מלחטוא כדי שלא יירד ממדרגתו. ועוד - שרוב העבירות כרוכות בבזיון לעוברים. ואם תהא הרגשת נכבדותו וחשיבותו מושרשת בקרבו - יימנע מלעבור עבירה.

אלו הם הצדדים החיוביים שבגאווה, והם סיבת קיומה של מידה זאת בנפשנו, אבל מפני שהגאווה השלילית דהיינו תחושת ההתנשאות על הזולת, היא כל כך רעה והרסנית, נדרשת זהירות גדולה מאד והבחנה מדויקת לדעת מתי אכן מדובר בהכרת ערך עצמו לחיוב, ומתי מדובר בגאווה השלילית עליה נאמר "תועבת ה' כל גבה לב", אשר ממנה יש להתרחק לחלוטין".

מחקר מרתק

מה היה קורה אילו היו אנשים יכולים להפוך לרואים ואינם נראים ליום אחד? אלו פעולות הם היו ממהרים לבצע?

הפסיכולוג הידוע דואד שאל שורה של סטודנטים את השאלה הזו - והתוצאה? רובם ציינו מעשים תוקפניים כגון פריצה לבנק וכדו'. לתופעה הזו קוראים דה-אינדוידואציה.

מה גרם לנטיה הזו של הסטודנטים, לדמיין את עצמם מבצעים פשעים, אם רק היו מסוגלים לפעול בלי שיראו אותם?

תשובה: אלו אנשים חסרי 'נכבדות' עצמית. בעיני עצמם, הם אנשים פחותים המעוניינים לפרוץ ולגנוב. רק בגלל 'מה יאמרו הבריות' הם חוששים לנהוג כך. אך כאשר אדם מסגל לעצמו מבט פנימי נכבד, אם הוא מעריך את עצמו באמת על מעלותיו הפנימיות, הוא לא ירצה לפעול באופן בזוי, כי הרי הוא אדם חשוב ויקר ביותר...

ראש הממשלה, למשל לא יגנוב את ארנקה של עוזרת הבית שלו, לא רק מפני החשש כי ייתפס, אלא גם מפני כבודו ומעמדו בעיני עצמו.

אנחנו צריכים להגביר את ההכרה המכובדת שלנו על עצמנו, כלומר הערכה עצמית חיובית ומודעות עצמית גבוהה. אדם המכיר בערך עצמו ובעיניו שלו הוא חשוב, יחשוב פעמיים לפני התנהגות או מעשה שאינו ראוי, כי אותה פעולה קלוקלת אינה מתאימה לדרגתו הגבוהה.

מעכשיו נתחיל לשנן: אני שווה! אני חשוב! יש לי תפקיד ייחודי!

חשד | תחושת בלתי סיביר

מגיד המישרים רבי יעקב גלינסקי זצ"ל סיפר מעשה נפלא, לו היה עד בהיותו בגלות של עבודות כפייה בסיביר הקפואה:

עבודות פרך השוברות את גופו של האדם, היו מנת חלקם של אסירי סיביר במשך כל שעות היום. לאחר יום עבודה מפרך, היו רבי יעקב וחבריו מגיעים לצריף האסירים, ונזרקים מעייפות ובריסקו עצמות לעבר המיטה, למשך השלוש-ארבע שעות שניתנו להם לשינה בכל לילה.

מספר הרב גלינסקי, שהוא היה כמעט היחיד שבקושי היה נרדם, כי את הזמן המועט הזה ניצל לקצת לימוד תורה ואף לתפילות, יען כי היה זה הזמן היחיד שהייתה לו אפשרות לדבר עם הקב"ה בתוך החושך הנורא.

דבר מוזר התגלה לו במהלך הלילות בצריף האסירים: במשך כל לילה, לאחר שכל האסירים עלו על יצועם תשושים וחסרי כוח, קם לו בזריזות אסיר אחד שהיה ממוצא צרפתי, הוא היה בודק שכולם ישנים, ואז קופץ ומוציא מתחת מזרוננו שקית, פותח אותה, ומוציא מתוכה מדים של גנרל צרפתי, לובש אותם

ומתחיל להצדיע ולעשות תנועות של גנרל בצבא...

הרב גלינסקי חשב בתחילה כי דעתו של אותו אסיר השתבשה עליו, מקושי העבודה וההשפלות שהיו מנת חלקם של יושבי המחנה. אבל מלבד מנהג זה, התנהג אותו אסיר בצורה מושכלת ונורמלית לגמרי! אז מה קורה לו?

הרב גלינסקי הסתקרן, והחליט שהוא חייב לברר את העניין, ויהי מה. לילה אחד, כשאותו צרפתי קם כמנהגו הקבוע, הפתיעו הרב גלינסקי ושאלו: "מה מעשיך? אני עוקב אחריך כל לילה, ואני חייב לדעת סיבת מעשיך המוזרים!"

האסיר הצרפתי הופתע מאוד, הוא ביקש מהרב גלינסקי להיות בשקט לבל יתעוררו שאר יושני הצריף, הוריד מיד את מדי הגנרל, הכניסם לשקית מתחת למזרון, התיישב והתחיל בסיפורו:

"דע לך, שאני הייתי גנרל גדול בצבא הצרפתי, ואז התחילה המלחמה עם רוסיה ולקחו אותי בשבי, והנך רואה ומרגיש כיצד הרוסים מנסים בכל האפשרויות להתעלל בנו, להשפילנו עד עפר, כדי שלא תהיה לנו זהות ואישיות כלל! מגנרל בצבא הצרפתי הפכתי להיות מנקה שירותים במחנה האסירים בסיביר... הרגשתי כי אני מאבד מצלם האנוש שיש בי, והחלטתי שלא! לא אתן לעצמי זאת! ולכך אני קם כל לילה, פושט את בגדי האסיר ולובש את מדי הגנרל שלי. כך אני מזכיר לעצמי כל לילה, כי אני גנרל בכיר בצבא! עוד יבוא היום והעם שלי ינצח, ואני אחזור לביתי לעמי ומשפחתי, כגנרל, ולא כשפל שבאדם".

! תובנה

את זה שמע הרב גלינסקי מגנרל גוי, והוא למד מזה מוסר השכל נפלא! כי גם בסיביר הקפואה, בעבודות פרך שוברות גוף ונפש, כשלא נשאר לאדם מעט צל של צלם אנוש ומטבעו הוא נוטה לייאוש מוחלט - אם הוא אוזר עוז ברוחו ומזכיר לעצמו כל הזמן כי הוא אדם ערכי ושווה, והוא חשוב ביותר, אזי הוא לא יישבר ולא יתייאש.

זה סוד הנכבדות!

הפעלה | מסיבת תפקידים

משפט פתיחה:

המשחק ילמד אותנו - בהנאה ובצחוק - על הייחודיות של כל אדם, לכבד כל עבודה ולהעריך כל תפקיד.

הסבר כללי:

כל אחד מקבל תפקיד, עליו לגלות את התפקיד שקיבל לפי שאלות ותשובות.

חומרים נדרשים:

- כ-20 פתקים.
- מכשירי כתיבה.
- דבק סלטייפ.

הסבר מפורט בשלבים:

1. תחילה יש לרשום על פתקים סוגי תפקידים שונים, לדוגמה: תלמיד ישיבה, אסטרונוט, מורה, רופא, מוסכניק, רב, מוכר פלאפל, ספורטאי, וכן הלאה.
2. כל אחד מסתובב בתורו עם פניו לכיוון הקיה, והשני מדביק לו על הגב את אחד הפתקים.
3. יושבים במעגל.
4. כעת על כל אחד לנסות לנחש איזה סוג אישיות כתוב על גבו, תוך שהוא נעזר בשאלות, לדוגמה: "האם אני יושב מול ספרים?" "האם אני שואל שאלות?" או "יש לי תעודה לצורך עבודתי?"
5. יש לענות בתשובות של 'כן' ו'לא' בלבד.
6. כל אחד שואל שאלה אחת בתורו, מקבל תשובה, ומיד עוברים למשתתף הבא.
7. כל ניסיון ניחוש, נחשב כשאלה. לכן בתור אחד ניתן או לשאול שאלה, או לנסות ולנחש את אחד התפקידים.
8. מנצח: מי שהצליח לגלות ראשון מה רשום לו בגב.

הערות:

- א. אפשר להדביק את התפקידים על המצח, במקום על הגב.
- ב. אפשר למקד את המשחק ולהתחרות מי יצליח בתוך זמן נתון, או על ידי מספר שאלות מוסכם מראש, להגיע לתשובה נכונה.

תובנה:

לכל אחד תפקיד מיוחד, שרק הוא אמור לבצע! הבה נעריך את עצמינו, ולא נזלזל בתפקידים שהקב"ה הועיד לנו.
היה לנו כבוד גדול לערוך את המפגש הזה, להתראות במפגש הנכבד הבא...

מערכ 5

לפרוץ את תקרת הזכוכית

ראיתם פעם תקרה מזכוכית?

'תקרת זכוכית' היא ביטוי לתקרה שבעצם לא קיימת, האדם מרגיש שהוא לא יכול לעלות למעלה כי התקרה הבלתי נראית חוסמת אותו, אבל באמת אין שום תקרה, הוא יכול להמשיך לאיפה שהוא רוצה!

תקרת הזכוכית שלנו היא המחשבה שאין לי מקום משלי בעולם, אין לי מה לחדש, אין לי לאיפה להתקדם, אחרים כבר גדלו והצליחו ועשו פרי, ומי אני בכלל...

נתבונן ונקלוט, שהעולם הוא עולם גדול של יצירה והשתבחות כל הזמן, יש כל כך הרבה מקום לכל אחד להוסיף פינה משלו, ולשנות בכך את העולם.

אנחנו יכולים להתקדם! יכולים לפרוץ! יכולים להצליח! הגיע הזמן לפרוץ את תקרת הזכוכית האישית שלנו...

חשל : טיפוס שכזה

ראובן ושמעון, רוצים לטפס על עץ במטרה להגיע לצמרת, למקום הגבוה ביותר.

ראובן מלא חששות כרימון. "איך אצליח להגיע עד למעלה?" הוא מרים את עיניו, וצמרת העץ נראית לו בשמים. "אין סיכוי", הוא מחליט. בכל זאת הוא אזור אומץ ומתחיל לטפס. עוד פסיעה ועוד פסיעה ו - קנאק! הענף שהוא דורך עליו נסדק. "זהו זה! מה אמרתי לכם? זה בלתי אפשרי, זה מפחיד מדי, העץ לא יציב, זה מסוכן!", והוא יורד מהעץ.

שמעון מגיע, רואה את העץ המדובר ואומר: "העץ הזה? מה הבעיה? אחת שתיים, אני למעלה". הוא מסתער על העץ, עולה ועולה, פסיעה ועוד פסיעה ו - קנאק! "מה זה?", הוא שואל את עצמו, "אה, הענף הזה לא יציב, אחפש מקום בטוח יותר לדרוך עליו, הנה, מצאתי..." וכך הוא ממשיך ועולה ועולה, עד שהוא מגיע לצמרת.

מה ההבדל בין ראובן ושמעון?

ראובן חושב שהוא לא מסוגל. הוא מגיע מראש עם תחושת ייאוש. אבל שמעון מגיע עם ביטחון עצמי ועם חלום להצליח ולהגיע למעלה! והוא מצליח, בעז"ה....

שאלות לדיון

1. אני כל כך קטן, מה אני כבר יכול להוסיף לעולם?
2. מהו הדבר היחיד בו תלוייה הצלחה בחיים?

תשובה

לכל אחד מאיתנו נתן הקב"ה קו מחשבה מיוחד משלו, תפקידים מיוחדים והזדמנויות שהן רק שלו, ולכן לכל אחד יש מה להוסיף בעולם!

למשל בלימוד התורה: כל מי שלומד ברצינות, מתבונן במה שלפניו ומציג את ההבנה שעולה לו מתוך הדברים, הוסיף עוד יהלום לכתר התורה, ודבריו רצויים ואהובים לפני חבריו ומוריו, ויותר מכך - בפני הקב"ה נותן התורה, המשתעשע בדברי בניו האוביו.

כפי שמספרת לנו הגמרא (גיטין ו, ב), אודות מחלוקת שהיתה בין החכמים בסוגיית

'פילגש בגבעה': "אשכחיה ר' אביתר לאליהו, א"ל מאי קא עביד הקדוש ברוך הוא? א"ל עסיק בפילגש בגבעה. ומאי קאמר? אמר ליה: אביתר בני כך הוא אומה, יונתן בני כך הוא אומה. א"ל ח"ו ומי איכא ספיקא קמי שמיא? א"ל אלו ואלו דברי אלוקים חיים הן".

ארון הספרים התורני מלא בספרים מוצלחים, בהם הוגים רבבות, שחיברו אותם אנשים כמוני וכמוך, לומדי תורה שפשוט עמלו והעלו על הכתב את הבנתם. כזה הוא ספר "פסקי תשובות" בו ליקט רב בן דורנו, בהיותו בגיל צעיר ממש, מקורות רבים להלכות על סדר השלחן ערוך, וספרו נפוץ בכל מקום בעולם. כך גם ספר "שערי תוספות", המסייע לרבבות תלמידים בהבנת דברי התוספות, הוא כולו פרי עמל של מחבר בן דורנו שישב וניתח בסבלנות כל שורה בתוספות, והגדיר האם יש כאן שאלה, תשובה, ראייה או מסקנה. גם אתה יכול להוציא ספר מוצלח כזה!

ההצלחה תלויה ב: לא הביישן למד, ולא מי שבורך בכישרון רב. אלא מי שנותן כוחו ומרצו להצליח. כל אחד מאיתנו יכול להצליח!

מטבע אחת

שאל פעם רבי ישראל מסלנט, מה בין תלמיד מוכשר וגאוני לבין תלמיד שלא זכה לכישרונות מיוחדים?

וענה: ההבדל ביניהם הוא - "מטבע אחת זולה..."

מדוע? כי במטבע אחת, אפשר לקנות נר ארוך יותר. תלמיד שאינו בעל כשרון, צריך לשבת וללמוד עוד שעה לאור הנר כדי להשיג את מה שרעהו הכישרוני תפס זה מכבר, ואם ילמד ויתמיד, הרי ישיג את מבוקשו.

כל אחד איתנו יכול להצליח, להתקדם, ליצור ולדעת, אם רק יתמיד ויאמין בהצלחתו! בואו ננפץ את תקרות הזכוכית, ונבין שהן בעצם לא קיימות. העולם פתוח בפנינו! ההצלחה ממתינה רק לנו!

סיפור 1 | אחסוך ארבע דקות

במשך שנים ארוכות, לא הצליח אף אדם בעולם לשבור את השיא המינימלי לריצת מייל (יותר מקילומטר וחצי): ארבע דקות. היו שרצו במשך חמש דקות,

אחרים קיצרו לארבע וחצי, אלופים עולמיים של ממש הגיעו לארבע דקות, אבל אף אדם לא הספיק לרוץ מייל שלם בפחות מארבע דקות תמימות.

”זה בלתי אפשרי מבחינת כוחות הגוף”, הסבירו רופאים.

”זה לא יתכן בשום אופן”, טענו מדריכי ספורט.

רצי התחרות ניסו בכל כוחם להגיע לארבע דקות. הם היו משוכנעים שלא יצליחו לרדת אל פחות מארבע דקות, וכיון שאף אחד לא הצליח להפריך את ההנחה הזו, היא הלכה והתחזקה.

עד שהגיע רוג'ר באניסטר. ב-6 במאי 1954, הוא שבר את השיא העולמי, והצליח לרוץ בפחות מארבע דקות! מאז נשבר השיא שוב ושוב, ורצים רבים אחרים הצליחו ללכת (או לרוץ) בעקבות רוג'ר. כיום השיא העולמי עומד על 3:43.

”כשקמתי ממסלול הריצה אחרי שהתמוטטתי על קו הסיום, הנחתי שאני מת” כך סיפר רוג'ר באניסטר מיד לאחר ששבר לראשונה את מחסום האמונה המגביל הזה.

הוא גרם לעצמו לבצע את ה”בלתי אפשרי”, לא רק באמצעות אימונים גופניים, כי אם גם באמצעות חזרה מתמדת על האירוע בדמיונו פעמים רבות. הוא היה נח במיטתו, ובדמיונו ראה את עצמו שובר את השיא ופורץ את מחסום ארבע דקות. הוא עשה זאת בלהט גשמי כה רב, עד כי מבחינתו הוא האמין שזו עובדה קיימת! רק כך הצליח לפרוץ את המחסום הבלתי עביר.

ההיסטוריה של מחסום ארבע הדקות נמשכה כתשעים שנה! רופאים ופיזיקאים בתחילת המאה ה-19 הכריזו שריצת מייל בפחות מ-4 דקות היא בלתי אפשרית ואף מסוכנת, משום שהריאות לא מסוגלות לספק לגוף חמצן בכמות מספקת.

ובפועל, שנה לאחר ששבר רוג'ר את המחסום, שברו אותו 37 רצים נוספים! בשנה לאחר מכן חזרו 300 רצים נוספים על ההישג...

מה שמוכיח בבירור, כי רק מפני שאנשים לא האמינו ביכולת העצמית שלהם, הם לא הצליחו להתקדם. רוג'ר גרם להם להאמין בעצמם, והם החלו להצליח.

! תבונה

ראו כמה גדול כוחה של אמונה בעצמי! היא מאפשרת להשיג דברים בחיים, אפילו דברים שעד לפני רגע היו נראים דמיוניים לחלוטין!

האם בחיים שלכם ישנם מחסומים שאינכם מצליחים לשבור? אולי המחסומים הללו לא באמת קיימים?

סיפור 2 | סיפורו של הראמ"ק 'בן הקצב'

[על אמינות הסיפור מבחינה עובדתית יש ויכות, אך הבאנו אותו בכל זאת, מזווית ראייה חינוכית].

בגיל שמונה ימים הוכנס הילד היתום בבריתו של אברהם אבינו, ויקרא שמו בישראל: משה. אמו לא זכתה להשתתף בשמחה, אחר שנפטרה בלידה. אביה, רב העיר מדריד, היה נבוך כיצד יגדל לבדו את הילד, אך בטח בה'...

בהיות משה בן חמש שנים, נשא אביו אשה שניה וזו העמידה לו בנים ובנות. לילד החורג שלה, משה, התייחסה בצורה לא הכי נעימה...

משה הקטן גדל ללא אהבת אמא, השתובב, לא רצה ללמוד, ומירר את חיי הוריו, עד שהם לא יכלו עוד, והחליטו לשלוח אותו לגדול אצל הסבא. אך גם שם לא ארכו לו הימים, ולאחר תעלול חמור במיוחד קיבל משה נזיפות קשות מסבתו, עד שיצא מהבית במדריד, עזב את העיר, וחיפש לעצמו מקום.

בלילה הגיע למקום שנקרא גאש. הוא נכנס לבית-הכנסת, והתיישב בפינה.

רב בית-הכנסת הזמינו לביטו, והתייחס אליו כבנו יחידו ממש. עם הזמן התרשם הרב שמשה הוא בעל שכל חריף מאד שאין כמותו. הוא קירב, ליטפו, הקרין לו חם ואהבה אין קץ. משה השיב לו אהבה, ואף השקיע את כל כוחותיו בלימוד התורה. רבו, רבה של העיר גאש, המכונה הר"י מגאש, הרגיש כי גדל וצומח כאן ילד שעוד יהיה לתלמיד-חכם עצום.

משה הגיע לגיל 18, הר"י מגאש הציע לו לחזור לעיר הולדתו, וצייד אותו במכתב לראש הקהל בו ביקש לאפשר לתלמיד חכם הצעיר לשאת דרשה בבית הכנסת.

רב המקום שמע את דרשתו של הבחור הצעיר, והתפעל עד מאוד מחכמתו

העצומה. גם מתפללי בית הכנסת האזינו בשקיקה לכל מילה, ושתו בצמא את דבריו.

כבר במוצאי השבת, הציע רבה של מדריד את בתו לעילוי מקורדובה.

משה התאפק מלבכות, כיוסף בשעתו, ואז אמר לרבה של מדריד: "האינך מכירני? אני הוא בנך יחידך משה... גדלתי אצל הר"י מגאש והוא היה אבי החורג כל השנים האלו שנעדרתי מכאן. כעת באתי לשאול אם תקבלני חזרה אל ביתך..."

"ראוי אתה שאקבלך לאחר שזכיתי לשמוע את דרשותיך!" - אמר האב בהתרגשות רבה.

אותו משה, הוא לא אחר מאשר רבי משה בן מימון - הרמב"ם, הנשר הגדול.

! תובנה

כל אחד יכול להצליח!

לפעמים נראה לנו שלהוא יש תנאים טובים, ולי פשוט אין סיכוי, אבל לא... אין שום מחסום. ההצלחה מחכה שנבוא ונקטוף אותה!

הפעלה | פורצים קדימה

משפט פתיחה:

הגיע הזמן לפרוץ את תקרת הזכוכית האישית שלנו, נעשה זאת דרך המחשה במשחק...

הסבר כללי:

נציב לעצמינו יעד לכמות קפיצות, ונסה לפרוץ ולעבור אותו.

חומרים נדרשים:

- מד מטה.
- 6-8 ניירות עיתון.
- 3-4 טושים.
- סליל חוט.

הסבר מפורט בשלבים:

1. החניכים מתחלקים לשתיים/שלוש קבוצות שיתחרו זו בזו.

2. משימה א:

כל קבוצה ממציאה שם משפחה ארוך ומסורבל, עליו יש לחזור בעל פה! נציג אחד מכל קבוצה צריך לחזור על השם בעל פה, הקבוצה שנציגה חזר על השם הארוך ביותר, מנצחת במשימה!

לדוגמה: "שוורצנגולדנקרבינסקי" (ניתן להמציא שם של מדינה, בית ספר או כל רעיון אחר. העיקר שם ארוך ארוך ארוך...)

3. משימה ב:

לכל קבוצה - פורסים על הרצפה נייר עיתון, ועליו טוש (לורד) אליו מחובר חוט ארוך. על הקבוצות לרשום את המילה "הצלחה" בלי לגעת בטוש עם הידיים, רק בעזרת החוט. הקבוצה המנצחת: הקבוצה שסיימה ראשונה לרשום את המילה "הצלחה".

4. משימה ג:

כל קבוצה מבצעת שורת קפיצות, כל אחד מהקבוצה קופץ לגובה. את כל הקפיצות מבצעים סמוך לקיר, יש שופט שמסמן בעיפרון (מחיק) את הגובה המדוייק אליו הגיע הקופץ. מחברים את גובה הקפיצות של כל חברי הקבוצה, ומסכמים: 3 מטר לכל הקבוצה יחד, או 4 מטר. הקבוצה שהשיגה את התוצאה הגבוהה ביותר, היא המנצחת.

5. כעת חוזרים על כל המשימות.

6. ראו זה פלא: כל קבוצה הצליחה לשפר את ההישגים שלה! איך זה? מה השתנה? תשובה: פרצנו את תקרת הזכוכית!

תובנה:

תמיד אפשר להתקדם ולהצליח. אם רק נרצה ונאמין ביכולת שלנו, בעזרת השם!

מערכ 6

קופצים למים!

”הצלחה” נראית לעיתים כיעד שאפתני, גדול ורחוק.
מה אני אמור לעשות כאן ועכשיו? איך אני מתקדם? איך אתגבר
על הקשיים?

הכי חשוב לצאת לדרך, למצוא את הצעדים הקטנים שיקדמו
אותי אפילו סנטימטר, ולהשקיע בהם.

כאשר נמצאים בתנועה קדימה, הצלחה פתאום מתגלה
כקרובה יותר ואפשרית יותר!

שאלה לדיון

אני מרגיש חסר תקוה, כל כך הרבה פעמים נכשלתי, אין לי מרץ להתחיל לשנות משהו. מה עושים?

תשובה

אדם שנמצא במצב של חוסר עשייה, וחוסר רצון, מרגיש שהכל כבד ובלתי אפשרי. אבל ברגע שקופצים למים, פתאום מתחילים לנוע קדימה, ולקבל תחושה טובה וחיובית!

עיקר המלחמה הפנימית שלנו היא האם להיות במצב של חידלון, ייאוש וחוסר עשייה; או להסתער במרץ קדימה, לנוע לעבר ההצלחה. הצעד הראשון, הקפיצה הקטנה, היא עיקר ההצלחה, וכל השאר - כבר יבוא בהמשך!

ברגע שנבין שהיצר הרע משקיע את כוחותיו ביצירת אווירת ייאוש והפסד, נוכל לקבל אומץ לצאת מהמעגל הזה באמצעי פשוט: צעד אחד קדימה, פעולה חיובית קטנה. אחר כך, כל המצב רוח ישתנה לטובה...

ספר 'חובת הלבבות' מגלה, כי הכוחות שיש לאדם לפני הצעד הראשון - אינם דומים לכוחות שיעניקו לו משמים לאחר ביצוע הצעד הראשון. כלומר: אם יש לאדם כוחות מועטים, המספיקים רק לעשות את הצעד הראשון, הרי שרגע אחריו - יקבל כוחות למעלה מדרך הטבע, כדי להשלים את המשימה ולהגיע ליעד!

וכלשונו, בשער 'חשבון הנפש': **"כאשר האדם עושה מה שביכולתו - משיג אחר כך כוחות למעלה מדרך הטבע!"**

אם כן: כולנו יכולים לזכות בכוחות נפלאים, חזקים ועוצמתיים, למעלה מדרך הטבע. יענקו לנו כוחות חדשים - ברגע שנעבור את מפתן ההתחלה!

אז כל אדם שיש לו רצון, שאיפה, חזון או תוכנית - יכול להתחיל. צעד אחד, קטן, אבל דרמטי.

להתחיל, לפעול, לעשות משהו. לא לחשוב שסיכויי ההצלחה נמוכים, לא לפחד אם זה ייכשל. פשוט לקפוץ למים, לנסות, לעשות צעד אחד!

אם האתגר הוא לכוון יותר בתפילה - אפשר להתחיל בכמה קטעים. לכבד הורים טוב יותר - נתחיל בחצי שעה ביום. שאיפה לדעת את כל הש"ס - מתחילים לרכוש בקיאות בפרק או בדף אחד...

תאזור אומץ! אל תפחד!

כאשר הקב"ה ייעד את ירמיהו להיות נביא, ירמיהו חשש ואמר לה': "וְאָמַר אֶהְיֶה ה' אלוקים, הֲנֵה לֹא יִדְעֵתִי דְבַר כִּי נֶעַר אֲנֹכִי" (ירמיהו א, ו).

מה ענה לו ה'? "אַל תֹּאמַר נֶעַר אֲנֹכִי, כִּי עַל כָּל אֲשֶׁר אֲשַׁלְחֶךָ תִּלְבָּה וְאֵת כָּל אֲשֶׁר אֲצַוְךָ תִּדְבַּר. אֵל תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי אֲתָךְ אֲנִי לְהַצִּלְךָ".

במבט ראשון נדמה, שה' לא ענה לירמיהו על טענתו, שהרי ירמיהו הביע בפני הבורא את חששו - "הנה לא ידעתי דבר כי נער אנכי", כלומה אין בי את יכולת הדיבור, והשם לא ענה לו "אל תדאג, אתה יודע לדבר", או "אני אלמד אותך לדבר", אלא פשוט אמר לו, אל תחשוש! מדוע ה' לא ענה לירמיהו ממין הטענה?

אלא, הסביר זאת המשגיח רבי ירוחם ממיר זצ"ל ("דעת תורה" בראשית י"ב, ח):

ה' הרי בוחן כליות ולב, והוא יודע שמה שבאמת מונע מירמיהו מלומר את הנבואה זה חולשה ופחד מפני העם. זאת הסיבה האמיתית. הטענה של ירמיהו שהוא לא יודע לדבר היא "כיסוי" לסיבה האמיתית, לכן אומר לו השם - אל תירא מפניהם.

תאזור אומץ, אל תפחד! וברגע שלא תפחד אתה תראה שאתה יודע לדבר והכל יהיה בסדר.

ומירמיהו אלינו - "וזהו תוכחה גלויה לאנשים הממעטים עצמם ואומרים תמיד כי לא מסוגלים הם. חולשה היא זו! ראשית כל, עליהם להתחזק להיות בלי מורא ובלי פחד מכלום, ואז כבר ידעו ויכירו כי לא חסר כלום בהסתגלותם".

סיפור 1 | הַסֵּפֶר שֶׁלִּיכְתָה בְּלִוְאוֹ

את הסיפור הבא סיפר הגאון רבי אברהם יפה'ן זצ"ל, כפי שראו עיניו:

בעיירתו שברוסיה היה בחור שהתקשה בלימודיו, ובעיקר בלימודי מתמטיקה וחשבון. מוחו לא הצליח לקלוט אפילו תרגילים פשוטים של חיבור וחיסור, ועל אחת כמה וכמה כפל וחילוק...

הכל ריחמו עליו, והוריו דאגו תדיר: מה יהיה בסופו... ממה יתפרנס?

אולם הבחור היה חדור שמחת חיים, חי באמונה וביטחון, באומר: מי שנותן חיים יתן גם מזון...

והנה יום אחד רעשה כל העיירה: בפעם הראשונה בחייו שמילא כרטיס

הגרלה, סימן הבחור את שלושת המספרים שעלו בגורל, וזכה בפרס הראשון בסך חמשת אלפי רובל! מדובר היה בהון עתק, שווה ערך לכמה מיליונים כיום, שמאפשר לזוכה בו לחיות בטוב ובנעימים מתוך עושר וכבוד כל חייו.

לתמיהת רבים איך הצליח, הסביר: "האמת שמעולם לא עלה בדעתי להשתתף בהגרלה, אך בחלום הלילה ראיתי את המספרים 17, 18, ו-370, והבנתי שהם מספרי המזל".

תמיהה השומעים: "אבל היו רק 3 ספרות לניחוש?!"

חיך ואמר: "צירפתי את המספרים הללו ויצא לי 415. סימנתי את שלוש הספרות: 415, וזכיתי".

ערכו האנשים חישוב מהיר ואמרו לו: "אבל התוצאה מחיבור המספרים היא 405?!"

התאכזב הבחור ואמר: "אה, ככה? לא ידעתי" ... ומיד התעשת והכריז: "איזה מזל שאינני יודע חשבון!..."

! תובנה

למד מזה רבי אברהם זצ"ל, מסר חשוב לחיים:

איננו יודעים מה טוב ומה רע בעולם. כל חיסרון עלול להתברר כמעלה. אין עלינו אלא ללכת בתום ולהאמין שכל אדם קיבל את הכלים הטובים ביותר עבורו, ולהשתמש בכלים שיש לו לעשות הכי טוב שהוא יכול. לא להירתע אם יש לו כלים פחותים משל חבריו, לפעמים דוקא כלים אלו יביאו לו את ההצלחה.

סיפור 2 | קוד כאוס

מאת איתי גלבויע, מתוך 'שלום לעם'

'המחוננים', כך קראו להם, ובצדק. הם היו שבעה נערים בני אותו גיל, שש עשרה פלוס-מינוס, היושבים יחד סביב שולחן אחד ומאזינים ברתק לשיעוריו המעמיקים של הכלכלן הנודע פדרו וולדן, שרק בשנים האחרונות הצליח לקדם עשרות פרויקטים, לקנות ולמכור, להשקיע ולהפתיע ולגלגל סכומים לא מבוטלים הישר לכיסו התפוח. הורי המחוננים היטיבו להבין כי הכוונה נכונה מפי אדם שקול ובעל ניסיון, תאפשר לילדיהם לשחרר את יכולותיהם

החוצה ולשחזר הצלחות גדולות מעין אלו ואף יותר.

במשך שעות רבות ישבו הצעירים, מנסים לקלוט את המסרים העמוקים שהמורה הדגול מנסה להעביר להם, מתוך תקווה גדולה לעתידם המבטיח. השיעורים כללו עשרות כללי יסוד ומאות פרטים נחוצים לרכישה נכונה ולהשקעה בטוחה. הוא לימד אותם את החוקים השונים המחייבים כל משקיע, ולצד זה הוגיע את מוחם בחישובים מתמטיים מורכבים כדי להגיע לעשירות האחוז המסתתרים בכל רכישה, שדווקא שם, לטענתו, מסתתר הכסף הגדול. חודשי עמל מפרכים הגיעו לסיומם ופדרו הבטיח להם הפתעה לקראת הסוף. בהוראת המורה, התייצבו השבעה בבוקרו של היום האחרון והמתינו בסמוך לביתו המפואר של פדרו. הם היו מרוגשים ומאושרים, וניסו לנחש איך הם הולכים לבלות את יומם האחרון יחד. דלת העץ המגולפת נפתחה, ופדרו סימן להם להיכנס. הם נכנסו זה אחר זה, והופתעו לגלות אולם ריק שמלבד כיסא רעוע לא היה בו כלום. בקיר ממול ניצבה דלת ברזל ועליה קודן מתכתי ובו מספרים רבים. 'מה שעליכם לעשות', הסביר להם פדרו, 'זה לפתוח את הדלת הכבדה ולגלות את המסתתר מאחוריה. מי מכם שיצליח, יידע שהוא בדרך הנכונה ומצפה לו עתיד גדול'.

בזה אחר זה ניגשו הנערים אל ה'קודן' וניסו כל אחד בתורו לנחש את המספרים הנכונים. המצחים קומטו, המחשבות התרוצצו, הידיים לחצו, אך הדלת נשארה נעולה. לאחר שעות של נקישות חוזרות ונשנות החלו הנערים להתייאש. לא היה להם מושג על כמה מספרים עליהם ללחוץ, ולמרות אלפי הניסיונות לא עלה באצבעותיהם להגיע אל הסיסמא המבוקשת.

הם חישבו את השטח הרבוע של החדה, וניסו להקיש את התוצאה. אחר כך בדקו אולי זה דוקא הגובה, או המיקום של הבית, אולי גילם המשותף, כך ניסו כל מיני נוסחאות מתמטיות... אבל הקודן לא נענה לכלום...

לפתע ננער ז'ק ממקומו. הוא ניגש לפינת החדה, לקח את הכסא הרעוע, ועלה באמצעותו אל המשקוף. בהגיעו למעלה, הצמיד את ידו האחת לתקרה וביד הפנויה משך בכוח וו קטן שהיה קבוע למעלה בדלת. הוא קפץ למטה בספוק, משך את ידית הדלת, וזו, יחד עם עיניהם המשתאות של החבורה כולה, נפתחה לרווחה.

מעבר לדלת נתלה שלט ענק ובו נכתב: 'החישובים הנכונים הם חיוניים, אך ההצלחה עצמה פשוטה עד מאוד, אם לא תזלזלו בפרטים הקטנים - תגיעו להצלחתכם הגדולה!'

! תובנה

הכסא, היה הפרט הקטן שהוביל להצלחה...

על ידי מעשים קטנים ופשוטים אנו יכולים להגיע רחוק מאוד, לחולל עמם פלאות ולפתוח דרכם שערים נעולים. אם רק נזכור כי כל צעד קטן וכל מצוה קטנה שאנו עושים בעולם הזה חשובה מאוד מאוד, ורבה השפעתה על היקום כולו.

הפעלה | שטיח זז

משפט פתיחה:

משחק יצירתי ומתזז, מסיר חסמים ושובר קרח.

הסבר כללי:

עומדים על שטיח עיתונים, מי ייפלט ראשון?

חומרים נדרשים:

חוברות עיתונים מזדמנים כמספר החניכים.

הסבר מפורט בשלבים:

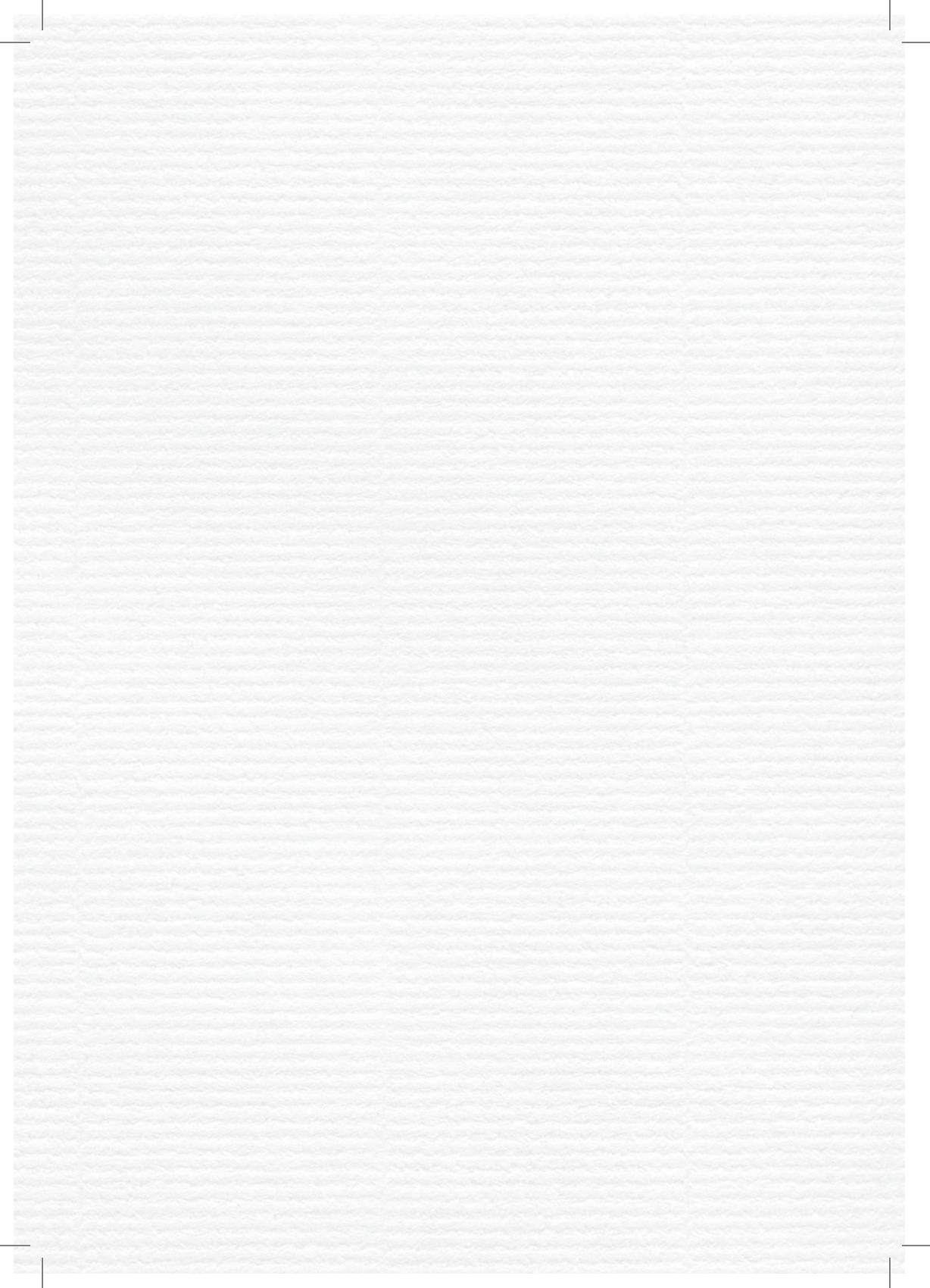
- מעמידים שתי חוברות עיתון על הרצפה, זוג חניכים המתחרים זה בזה נעמדים - כל אחד על חוברת עיתון.
- כל אחד בתורו שואל את חבירו שאלה פשוטה, כמו 'מה השעה' 'איזה יום היום?' וכן הלאה.
- חניך שנבחר לכך, מודד בשעונו האם חלפו שתי שניות מרגע שנשאלה השאלה, עד לתשובה. אם חלפו 2 שניות ללא תשובה, הוא מכריז: "עבר!"
- החניך ששאל, רשאי לקרוע עמוד עיתון מרגלי המשתתף הנשאל...
- אם היתה תשובה מהירה, השואל לא רשאי לקרוע, והתור עובר לחניך השני.
- כך עד שמשתתף אחד נותר ללא שטיח, ונפלט. כמובן המנצח הוא מי שנשאר עם שטיח לרגליו.

הערות:

- ניתן לשחק את המשחק עם כיסאות במקום עיתונים, אך זה יותר מסוכן ולא כ"כ מומלץ.
- ניתן להוסיף משימות וחידות שכישלון בהם גורם לקיצוץ וכן הלאה.

תובנה:

דריכה במקום והתחבטות בכל מעשה אם יצחקו עליי או לא וכדומה, מביאה אותנו לעצירה בחיים, לכן המטרה שלנו היא קודם כל לצעוד ולזרוק את התשובה מיד כשאנו יודעים, אחרי הצעד הראשון אנו כבר באמצע הדרך והרבה יותר קל.

מערכ 7

משבר - נקודת זינוק להצלחה!

קושי? לא, זה אתגר.

משבר? זו הזדמנות.

נפילה? זו הכנה לעליה הגדולה. שבע יפול צדיק וקם!

בשפה היפנית, המושגים "משבר" ו"הזדמנות" מבוטאים באותה מילה [Kikai].

הבה נצלול [כדי לעלות...] לנושא המרתק הזה.

שאלות לדיון

1. מדוע חשוב להתחזק ולהתעודד, דוקא בזמן של נפילה?
2. האם באמת אפשר להצליח, בזמנים בהם הכל נכשל?

דילמה מחיי היומיום:

פיני מנתניה, משתף אותנו: "טוב הבנתי, הערכה עצמית, נכבדות וכל זה... תכל'ס אני בלי מצב רוח כבר שבוע... למה? תשמעו: אחרי שהשתתפתי בהכנת ההצגה למסיבה הכיתתית, הבאתי רעיונות, הכנתי תפאורה וכתבתי טקסט לשחקנים, פתאום חטפתי צינור רציני והייתי בבית כמעט שבוע! כשהחלמתי וחזרתי - ישר להצגה - חשכו עיניי. לא השתמשו ברעיונות שלי! עשו דברים אחרים לגמרי! הם אמרו שלא הבינו למה התכוונתי, והיו להם הרבה שאלות, אז החליטו לוותר! ועכשיו, כולי עצב ודכדוך".

נו, מה אומרים עכשיו לפיני? איך מחדירים בקרבו שמחה, וביטחון עצמי?

קדימה, תנסו...

נענה לפיני עם סיפור:

סיפור | כפי אלו תקואה

השנה - תש"ז. אודים מוצלים מאש מנסים לשוב לחיים בארץ ישראל, אבל הזכרונות הקשים מאימי השואה לא נותנים להם מנוח. כל אחד מאותם ניצולים השאיר מאחוריו משפחה, קהילה, כולם נמחקו ועלו בעשן השמימה... האוירה מדוכדכת מאוד, מה יהיה העתיד?

בירושלים, נפגשים שני רבנים, שהיו מנהיגים של קהילות ענקיות באירופה: רבי אהרון מבעלז, ורבי אברהם מרדכי אלטר מגור. כל אחד מהם איבד אלפי חסידים בשואה, וכל מפעל חייהם קרס ואיננו. הרבי מבעלז איבד גם אשה וילדים רבים, השם יקום דמם.

כשנפגשו שני הצדיקים, הם נפלו זה בזרועותיו של זה, וללא מילים - פשוט התחילו לבכות. הדמעות שטפו את לחייהם. כל אחד ידע מה איבד רעהו, ורק

לאחר כמה דקות של בכי הצליח הרבי מבעלז להוציא מפיו כמה מילים. וכך הוא אמר לרבי מגור:

כאשר פגש יוסף הצדיק את בנימין אחיו, לאחר למעלה מעשרים שנות פרידה, הם נפלו זה על צוארו של זה ובכו. רש"י מביא שכל אחד בכה על המקדש העתיד להיות בחלק חברו, ולהיחרב. נשאלת השאלה, למה כל אחד בכה על החורבן של השני, למה לא יבכה כל אחד על המקדש שיהיה בחלקו וייחורב? השיב הרבי מגור: "על המקדש שבחלקו? מה יש לבכות, בונים! רק על מקדש חברו, שייך לבכות..."

התשובה הזו הפכה לסמל חייהם של הרבי מבעלז, הרבי מגור ועוד רבנים רבים באותו דור, שהשקיעו את חייהם בבניה, נטיעה והצמחת דור חדש של תקומה, לאחר השואה הנוראה.

החורבן האדיר שאירע בשנות השואה, לא מנע מיהודים אמיצי נפש לקום מהאפר, להביט לשטן בעיניים ולומר: אנחנו ממשיכים! בונים! מעמידים דורות חדשים! והרי התוצאות המבורכות לפנינו...

כך תיאר הרבי מסלונים, שבנה ישיבה, מוסדות תורה וחינוך, והקים קהילה מפוארת:

"באותם ימים של שנות הזעם הייתי סובב נסער סמוך לחוף הים של תל אביב, הגלים מתנפצים מול עיניי, וליבי שותת דם... כל מכריי, בני משפחתי, רבותי וכל מי שהיה יקר לי שם - בברנוביץ' ומחוצה לה, עלה על המוקד, ונהרג על קידוש שמו... האם העולם נחרב? האם אין תקומה?"

אך מתוכי בקעה צעקה שאי אפשר להחריש כנגדה: אם לא ניתן להציל את הגופים, חייבים להציל את הרוח! החלטתי לקום בכוח מתוך המצב הזה, ובכל מחיר להקים, לבנות ולייסד ישיבה בה יחנכו ברוח רבותינו הקדושים, בה ימשיכו את כל מה שהיה ואיננו..."

! תובנה

הפריחה הרחבה של העולם היהודי בימינו היא תוצאה של אנשים שלא הסכימו להישבר, ובעיצומם של ימי זעם בנו, והצליחו.

אנחנו חלק מדור שהוקם במסירות נפש על ידי אנשים שניצלו בנס מהתופת הנאצית,

אנחנו ההוכחה לכך שרגעי משבר אדירים הם גם זמנים של נטיעה מוצלחת, וצמיחה אדירה.

פיני היקר! אל תיכנס לדכדוך, אל תתייאש ואל תוותר. תמשיך בדרכך, עד להצלחה!

אם חשבנו לתומנו שהנפילה מחזירה אותנו אחורה, הבה נקרא מדברי רבי יצחק הוטנר זצ"ל (פחד יצחק חלק אגרות ומכתבים אגרת קכ"ח) על הפסוק "שבע יפול צדיק וקם" (כז, טז):

כולנו חושבים כי כוונתו של שלמה המלך לומר שאף על פי ששבע יפול צדיק, מכל מקום הוא קם, אבל אם נחשוב נראה כי הכוונה היא, **שכל הקימה של הצדיק תבוא על ידי הנפילות שלו!**

על זה נאמר משפט נפלא בגמרא: "אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהן" (גיטין מג, א).

הדרך להיות צדיק, הנתיב המוביל להתרוממות - היא הנפילות, הניסיונות. כך הופך האדם לצדיק, כך הוא מתרומם, כך הוא מתעלה, הניסיונות הם לא ברירת מחדל, הם הדרך היחידה!

איך יתכן?

פשוט מאוד: כמו ברכיבה על אופניים, אם אתה בירידה אז קל לך ואין לך נפילות, אך אם אתה בעלייה וקשה לך ויש לך נפילות סימן שאתה בעלייה!

כך בחיים, אם קל לך סימן שאתה בירידה, ואם קשה לך ואתה נופל סימן שאתה בדרך הנכונה! אתה בעלייה!

רגעי הניסיונות, הם רגעים לזהות הזדמנויות. לדעת שעכשיו בדיוק אנחנו בדרך, מובילים ומכוונים ליעד הנשאף ביותר!

אל מה עושים כשנופלים?

היצר הרע, אויבנו משכבר הימים, לא רק מציב בפנינו את הניסיון ומנסה להפילנו ברשתו, הוא גם מציג בפנינו מצג שווא, כביכול הנפילה מוכיחה עד כמה אנו חלושים ונחותים, מעוטי ערך ופעוטי דרגה.

משל למה הדבר דומה?

שני גנבים תכננו לגנוב מחנות ממתקים. הראשון נכנס לחנות, מכניס את היד שלו לסוכריות וגונב מלוא החופן. בעל החנות כועס ורודף אחריו, יוצא מהחנות, ואחרי מרדף קשה מצליח לתפוס אותו. המוכר חוזר לחנות שמח וטוב לב, אבל אז הוא מגלה שהקופה ריקה!

הוא הבין שזו היתה תחבולה, טריק - הם תכננו מראש שכשהוא ירדוף אחרי החבר, השני יגנוב את כל הקופה.

והנמשל:

כך היצר הרע. הוא רואה שנפלנו נפילה, אפילו קטנה, אז הוא מכניס אותנו לביצה של ייאוש ועצבות, ואז הוא גונב לנו את כל הקופה.

לכן, מה שאנו צריכים לעשות הוא פשוט מאוד: לא להתייאש ולא להפסיק להילחם אף פעם. גם כשניפול, תמיד נעלה חזרה על האופניים ונמשיך עוד קצת את העלייה כמה שאנחנו יכולים, כי מי שנלחם בסוף מצליח!

כמה תובנות מהעצים - לכבוד 6"ו בשבט:

תובנות רבות אפשר לקחת מהעצים, ועיקרן: עמל, התמדה, והעיקר שאיפה!

צמיחה של עץ גדול מתחילה בזרע קטן - אם אנחנו רוצים להצליח במשהו משמעותי בחיים, עלינו לזכור שגם המעשה הכי גדול מתחיל בפעולה קטנה.

ראשית - הזרע מרקיב, ורק אחר כך הוא מתחיל להצמיח - בתחילה זה עלול להיראות כאילו אנו נסוגים ונכשלים, אבל בסופו של דבר נגדל ונצליח בעז"ה.

מערך מסודר, תכנית צמיחה - מהגזע יוצאים ענפים עבים, מהם מתפצלים ענפים דקים יותר, עד העלים הקטנים ביותר. גם את תוכנית העבודה של החיים צריך לתכנן. להחליט מהו הגזע - המטרה בחיים, ממנו יוצאים הענפים שהם ההוצאה לפועל של שלבי התכנית, וכן הלאה.

שורשים, היסודות של העץ - העץ הגדול ביותר לא יחזיק מעמד ללא שורשים עמוקים וחזקים. גם אדם שרוצה לגדול ולהתפתח צריך שורשים - יסודות חזקים עליהם יושתת מפעל חייו. כדי שהחלומות שלנו יקרמו עור וגידים, צריך לגבות אותם במעשים - שיעניקו להם יציבות.

קירבה למקור מים - צמחים זקוקים למים. האדם אף הוא צריך להיות מחובר למקור של חיות. משפחה תומכת, חברים אוהבים, סיפוק ממצוות - הם מקורות מים מעולים.

הפעלה | סולמות ונחשים אנושי

משפט פתיחה:

כשהשחקנים גם מייצרים את המשחק, וגם מהלכים בתוכו - הוא הופך למהנה שבעתיים!

הסבר כללי:

חברי הקבוצה בונים בעזרת חבלים וקרשים מזדמנים, את משחק ה'סולמות ונחשים', ומשחקים והולכים על גביו.

חומרים נדרשים:

- מגרש פנוי.
- חבלים.
- קרשים או מקלות מזדמנים.
- כמה צבעי גיה, לציור על רצפת המגרש.
- מד מטר למדידה.
- פתקים קטנים.

הסבר מפורט בשלבים:

1. כל חברי הקבוצה יוצאים למסע חיפושים אחר מקלות וקרשים מזדמנים.
2. מציירים באמצעות צבעי הגיר את לוח המשחק, 10 שורות בנות 10 משבצות. כמה שיותר גדול - יותר נוח וכיף. ממספרים את המשבצות מ-1 עד-100 (ניתן לרשום רק שני מספרים בכל שורה - בקצה הימני ובקצה השמאלי, ואת השאר לחשב לבד תוך כדי משחק).
3. מפזרים את החבלים והמקלות בין המשבצות והטורים. מקלות - סולמות. חבלים - נחשים.
4. 'קוביה': רושמים על 6 פתקים מספרים בין 1-6 ושמים בקופסה / כובע. לחילופין, אפשר להשתמש בקוביה...

5. כעת מתחילים במשחק: כולם נעמדים בתור להתחלת המשחק, כל אחד בתורו מוציא פתק מה'קוביה' ומתקדם לפי הלוח.
6. אם יש כבר 2 שחקנים במשבצת, אי אפשר לעמוד עליה, ולכן על השחקן שמגיע למשבצת הזו, ללכת משבצת אחת אחורה, אם היא פנויה [או שיש עליה רק שחקן אחד], ואם גם היא תפוסה, עליו ללכת עוד משבצת אחת אחורה.
7. היכון, החל ו...צא !

הערות:

- כדאי שיהיו כמה סולמות מהמקומות הנמוכים למקומות הגבוהים.
- אפשר להחליט שיהיו 2 או 3 שחקנים במשבצת, לפי הגודל.

תובנה:

כמו במשחק, כך בחיים. גם כשהתקדם האדם הרבה - הוא עלול ליפול ברגע אחד למקום נמוך. אך גם אם האדם נמצא בתחתית - מעשה טוב אחד מעלה אותו מהתחתית היישר למרומי המשחק, ומוביל אותו לניצחון מהיר ושאפתני.

מערכ 8

לחץ חברתי? כך נתמודד

”הרוב קובעעעע! הרוב קובעעעעע!”

גם אצלכם בכיתה מדקלמים את הסיסמה הזו? בכיתות רבות הרוב קובע במה ישחקו, מי יחליט על כללי המשחק, היכן תיערך המסיבה וכדומה. כל החלטה מתקבלת על פי הרוב. הגיוני, לא?

השאלה היא, האם יש למיעוט זכות להשמיע את דעתו? האם אני יכול לקום ולהגיד לכל הכיתה שאני חושב אחרת, ולדעתי הם משחקים את המשחק בצורה שגויה ולא מהנה?

או שאולי צריך לשתוק, לקבל את הכרעת הרוב בראש מורכן!
מה אתם אומרים?

בואו נצלול אל מערך גדוש סיפורים ומשלים מרתקים במיוחד, המבטאים את זכותו וחובתו של היחיד לעמוד בגאון מול כל העולם!

נפתח בבדיחה

לפני שנים רבות, בארץ רחוקה, יצאו אב ובנו בדרכם מן הכפר אל העיר. הם רתמו את החמור שברשותם אל המסע, האב רכב על גבי החמור, ובנו צעד לצידו. לפתע חלפו על פניהם עוברי דרך. "ראו את האב האטום", אמרו, "כיצד הוא רוכב לו בנוחות על החמור, ואילו בנו המסכן מזיע לצידו ורגליו כואבות". האב שמע אותם, ומיד ירד מעל גבי החמור, והזמין את בנו לרכב במקומו. המשיכו כך בדרכם, ולפתע שמעו קולות דיבור מאחוריהם. "ראיתם את הבן המחוצץ?!" שחו זה לזה הולכי דרכים. "מתענג לו ברכיבה, כשאביו משתרך ברגליו!" שמע הבן, ומיד פינה מקום לאביו, שיישב לצידו על החמור. כך רכבו שניהם, התקרבו אל העיר, ואז פנו אליהם שני אנשים: "אינכם מרחמים על החמור המסכן? תראו איך הוא כמעט כורע תחת העומס! למה אתם מתעללים בו?" ירדו השנים מעל גבי החמור, הרכיבוהו על כתפיהם, ונכנסו עמו לעיר. כשהגיעו לשוק, קול צחוק גדול קידם אותם. המוני אנשי השוק לגלו על שני הטיפשים, הנושאים על כתפיהם חמור, במקום לרכב עליו וליהנות ממנו.

מסקנה: מי שכל הזמן ינהל את החיים שלו לפי מה שאחרים אומרים, יוכל להיות מקסימום... חמור...

שאלה לדין

האם מצופה ממני להיות אחרת מכולם?

לדוגמה:

"כולם" - יודעים מי מרביץ לחיים ו"כולם" שותקים... אז דוקא אני צריך ללכת ולספר?

או: "כולם" שונאים את יוחנן השחצן הזה! בדיוק אני צריך לפרגן לו על הזכייה במקום הראשון בתחרות הספורט?

יש גם: "כולם" קוראים לו הַגְ'יִנְגִ'י! אני אהיה התמים היחיד שיקרא לו פשוט בשמו האמיתי 'יוני'?

והשאלה שלנו היום היא: האם אני צריך להיות שונה מכולם? להיות הכי צדיק בסביבה? למה מה שכולם עושים לא טוב ונכון גם עבורי? מה אתם אומרים?

תשובה

אבי העם שלנו, אברהם אבינו - היהודי הראשון בעולם, היה אחד שממש לא הלך אחרי 'כולם'. להיפך! הוא התעקש על האמת שלו, ובזכות כך זכה להעמיד מצאצאיו עם חשוב ונצחי.

הנה סיפור לדוגמה מחייו של אברהם אבינו (עפ"י ילקוט מעם לועז, בראשית רבה לח, כח):

אנחנו יוצאים למסע בזמן, 3800 שנים אחורה.

בעולם כולו מאמינים בני האדם בכוחם של האלילים, ומשקיעים את כוחם ומרצם בעבודה זרה, טקסים שונים ומשונים והקרבת קרבנות לאלוהי עץ ואבן. נשמע מטופש? חסר הגיון? אפילו מצחיק? אז זהו, חשוב להבין שכאשר 'כל העולם' מאמין בדברים כאלו, זה נראה רציני מאוד. אף אחד לא מעז להטיל ספק באלילים, פן ייחשב למשוגע, מה, אתה הולך נגד 'כולם'?

אבל את אברהם העברי זה לא עניין. הוא הגיע מזמן למסקנה שהאלילים לא שווים יותר מהעץ ממנו הם עשויים, וכי אין כל טעם לעבוד אותם. הוא אף השכיל להעמיק במחשבתו ולקלוט שהעולם הזה לא קיים סתם כך, וכי יש לו מתכנן שיצר אותו ומנהל אותו, המתכנן הזה הוא 'אלוקים'. אברהם החל להפיץ את אמונת האלוקים בעולם ולהסביר לכולם שיפסיקו לעבוד את האלילים, ויתחילו לשים מבטחם באלוקים שבשמים.

יום אחד הוזמן אברהם לארמונו של המלך נמרוד. נמרוד לא היה סתם מלך! נמרוד חינך את אזרחי המדינה שלו להאמין כי הוא בעצמו האלוהים, הוא ברא את העולם כולו והוא שולט בכל! וכולם האמינו...

פנה נמרוד לאברהם כבעס גדול, ובפנים יורקות בוז אמר לו: "שמעתי עליך שאתה מאמין בקל אחד בורא שמים וארץ".

"אכן כן!" השיב אברהם ללא היסוס.

"גם אני אלוהים", השיב נמרוד, "אני בראתי את השמש, הירח והכוכבים, ויודע אני מחשבות בני אדם".

"פשפש..." אמר לו אברהם. "אם כן, נראה אותך גורם לשמש לזרוח במערב ולשקוע במזרח, וגם... תגלה לי בבקשה מה אני חושב בזה הרגע".

נמרוד שתק, הוא היה המום, לכזה דבר הוא לא ציפה.

אמר לו אברהם: "לא אלוה אתה, אלא ילוד אישה וסופך למות, כדאי לך לחזור בתשובה ולעבוד את ה' יתברך בורא שמים וארץ".

"למה ללכת נגד הזרם?", התעקש נמרוד, וניסה לכפוף את אברהם לעבוד עבודה זרה כלשהי ולהפסיק לשנות את העולם. הוא הציע לאברהם: "כולם עובדים לאש, אולי גם אתה תעבוד לאש?"

אמר לו אברהם: "למה לעבוד לאש, והרי המים חזקים יותר כי ביכולתם לכבות את האש, אם כבר עדיף לעבוד למים".

"בסדר", המשיך נמרוד, "אז תעבוד למים!".

"לעבוד למים?!" טען אברהם, "והרי המים מגיעים מהעננים, אם כבר עדיף לעבוד את העננים".

"בסדר", הפציר נמרוד, "אז תעבוד לעננים".

"לעננים?!" הפריך אברהם, "והרי הרוח בכוחה להזיז ולפזר את העננים, אם כבר, עדיף לעבוד לרוח".

"בסדר", ניסה נמרוד, "אז תעבוד לרוח".

"לעבוד לרוח?" לגלג אברהם, "והרי העץ יכול לעמוד איתן כנגד הרוח".

"בסדר", התחנן נמרוד, "אז תעבוד לעץ".

"לעבוד לעץ?!" תמה אברהם, "והרי האש שורפת ומכלה את העץ".

נמרוד לא יכל להמשיך לשאול. הרי אברהם כבר הסביר שאין טעם לעבוד לאש כי המים מכבים אותה... אם עכשיו ימשיך לשאול על האש והמים וכו' וכו', הויכוח הזה יחזור על עצמו ולא יגמר לעולם...

במקום זה אמר נמרוד: "אין לי כח לוויכוחים, אני אומר לך שהאש היא הכח החזק, אתה אומר שיש לך אלקים יותר חזק? אין בעיה! אזרוק אותך לאש, והאלקים שלך, שלטענתך יותר חזק מהאש, יוציא אותך משם".

ואכן --- נמרוד זרק את אברהם לכבשן האש!

ומה קרה לאברהם? הוא לא נשרף!!

אלוקים האמיתי עשה לו נס והאש החזקה לא הזיקה לו! כך התפרסם אברהם בעולם, ויכל להמשיך להפיץ את אמונת האמת ביתר שאת וביתר עוז.

סיפור | האלך והרבה האדומיין

בנוסף לגדלותו בתורה, נודע רבי יונתן אייבשיץ - מגדולי הרבנים ופוסקי ההלכה לפני שלוש מאות שנה - כאיש חכם ומשכיל. הוא היה מוערך מאוד גם בקרב חכמי הנוצרים אשר הזמינוהו שוב ושוב לפגישות מדיניות בארמונות השלטון ונהנו להקשיב לעצותיו המחכימות.

פעם אחת נקרא רבי יונתן אל המלך, והתבקש להקשיב לשאלתו של הכומר הנוצרי הגאוותן שעמד ליד המלך והשמיע את טענתו המתחכמת: "כתוב בתורת ישראל 'אחרי רבים להטות', הלא כן?"

"אכן, כך כתוב", אישר רבי יונתן. "פירוש הפסוק הוא, שכאשר יש מחלוקת בפירוש דיני התורה, ההלכה נקבעת כדעת הרוב. יחיד ורבים, הלכה כרבים".

"ובכן, היודע כבודו מה מספר הנוצרים בעולם מול היהודים?" שאל הכומר בהתנשאות. "אנו הנוצרים יתרים על מספר היהודים עשרת מונים! אם כן, עליכם לקבל את דעתנו - דעת הרוב, ולהמיר את דתכם אל דת הנצרות!"

רבי יונתן התבונן במלך, והבחין כי הוא מתרשם מאוד מטענתו האווילית של הכומר. רבי יונתן החל להריח צרות מתרגשות ובאות... ואכן -

"יש לך שבוע ימים", פסק המלך. "אם תצליח להדוף את טענתו של הכומר, מה טוב. ולא, תיאלצו כולכם להמיר את דתכם, או להיות מגורשים ממדינתנו בחוסר כלי!"

רבי יונתן יצא מארמון המלוכה כשתפילה נרגשת בפיו. הוא החל לאמץ את מוחו במחשבה כיצד יוכל להוכיח קבל עם ועדה כי הכומר דובר שטויות, ולא משנה כמה אנשים יאמינו בנצרות, היא עדיין לא הופכת להיות אמת. לפתע אורו עיניו, הקב"ה שתל רעיון מופלא במוחו!

רבי יונתן לא המתין שבוע ימים. ביום ראשון בשבוע, כשהמלך, הכומר והמוני הנוצרים התאספו בבית תיפלתם, נעמד רבי יונתן במרכזה של ככר העיר הסמוכה, הביט כלפי השמים והשמיע קולות התפעלות. כשיצא המלך מהתיפלה וראה את רבי יונתן מרותק אל השמים, הרים גם הוא את מבטו, אולם לא הבחין בשום דבר חריג. השמש זרחה במרכז הרקיע, עננים שגרתיים נעו באיטיות, ובעלי כנף אחדים התעופפו מצד אל צד.

"במה אתה מביט, רבי יונתן?" השתומם המלך.

"אוהו, הרי עתה זו שעה מיוחדת מאוד!" זרחו פניו של רבי יונתן. "פתח השמים

גלוי היום, וניתן להבחין בשירת המלאכים המדהימה! הנה שם מצד שמאל רואה אני את המלאך רפאל פורט בכינוו, לצידו המלאך אוריאל מנגן בעוגב, והנה שם המלאך גבריאל מחלל בחליל! ומקהלת אלפי המלאכים מלווים את הנגינה בקולות מופלאים... הוי, איזה דבר מופלא! הבט לשם, אדוני המלך!"

"המלך אימץ את עיניו, חיפש את 'פתח השמים', והתקשה למצוא. מאחור כבר התקבצו כל חברי הפמליא המלכותית, והמלך חשש שהם יצליחו לראות את הפלא ורק הוא לא יראה כלום! כדי לחלץ עצמו מהמבוכה, מיהר המלך לקרוא בקול: "אכן מדהים! איזה מחזה! אלו קולות!"

הכומר יצא גם הוא, והצטרף לראות במה מביטים המלך והרב. כמובן שגם הוא 'הצליח' - כאילו - להבחין במחזה אשר לדברי רבי יונתן והמלך ניתן לראותו בבירור, והשמיע קולות התפעלות. הוא אף התנדב להסביר לאנשי הפמליא כי זוהי הזדמנות נדירה להביט במעשה שמים, אך מי שבידו עוונות רבים אין בכוחו לחזות בפלא... עד מהרה התמלאה הככר אלפי אנשים המביטים בהתפעלות לשמים, מתארים בצבעים עזים את המחזה נורא ההוד של נגינת המלאכים ה'נגלה' לעיניהם. כל אחד חשב בסתר ליבו כי רק הוא לא מצליח כנראה לראות את מה שכולם רואים, ומי יודה לעין כל בחסרונו ובחטאיו?

כשהתמלאה הככר עד אפס מקום, ביקש רבי יונתן לפנות עם המלך והכומר אל גבעה סמוכה. הם עלו אליה, רואים את המוני האדם מלמעלה, ורבי יונתן שאל: אדוני המלך, האם באמת הבחנת בשירת המלאכים בשמים?"

"אה, תראה, מה זאת אומרת", נבך המלך. "לא ממש".

"גם אני לא!" הפתיע רבי יונתן. "את הכל המצאתי, אדוני המלך. גם הכומר לא הבחין בכך, וכך גם אלפי בני האדם המשמיעים ברגעים אלו ממש קולות התפעלות, אף אחד מהם אינו מבחין בכלום! ובכל זאת, כולם טוענים כי הם ממש רואים את המלאכים. האם נאמר כי דעת הרוב קובעת, ואכן ניתן להביט כעת בשירת המלאכים, כפי שטוענים אלפי האנשים כאן בכיכר?"

רבי יונתן סיים את דבריו הנוקבים והסתלק. המלך כבר הבין את הלך לבד: בדיה ושטות אינה הופכת לאמת כאשר היא נישאת בפי ההמונים, וכך דת הנצרות לא תהפוך לדברי אמת רק משום שהמוני אנשים שוכנעו להאמין בה... המלך מיהר לנוף בכומר על שהטריד את רבי יונתן בקושיות סרק, והגזירה שריחפה מעל ראשי היהודים בוטלה.

! תובנה

אז מה למדנו מהסיפור?

אנשים רבים עושים דברים מטופשים רק בגלל ש'כולם' עושים כך! עלינו להבין שאם אנחנו רוצים להיות אדם טוב באמת, נדרש מאיתנו לפעול בצורה הנכונה, להתנהג טוב באמת, ולפעמים זה כולל להיות שונה מכולם!

לא ניגרר אחרי החברים לפעולות רעות, ולא נהסס לפעול נכון גם אם זה עלול לגרום תגובות פחות מחמיאות...

לתשומת לב: "תהא דעת אדם מעורבת עם הבריות", הדריכו חז"ל. חשוב גם לשמור על קשרים חברתיים תקינים. יש לקחת בחשבון את תגובת החברה, אך במקרים חריפים לא ניתן לעולל רע, או להימנע ממעשה טוב ברוך, רק בגלל תגובת החברה.

הפעלה | הניסוי של פרופסור אש

משפט פתיחה:

ניסוי הקונפורמיות של אָש [קונפורמיות=הליכה בתלם] נערך בשנת 1951 על ידי החוקר פרופ' סולומון אש, מטרת הניסוי: חקירת כוחה של ההשפעה הקבוצתית על היחיד. היום נערוך את הניסוי הזה בצורה חיה, ונגלה האם פרופ' אש צדק...

חומרים נדרשים:

אין.

הסבר מפורט בשלבים:

1. לפני הניסוי, נקרא את הניסוי המקורי של פרופ' אש:

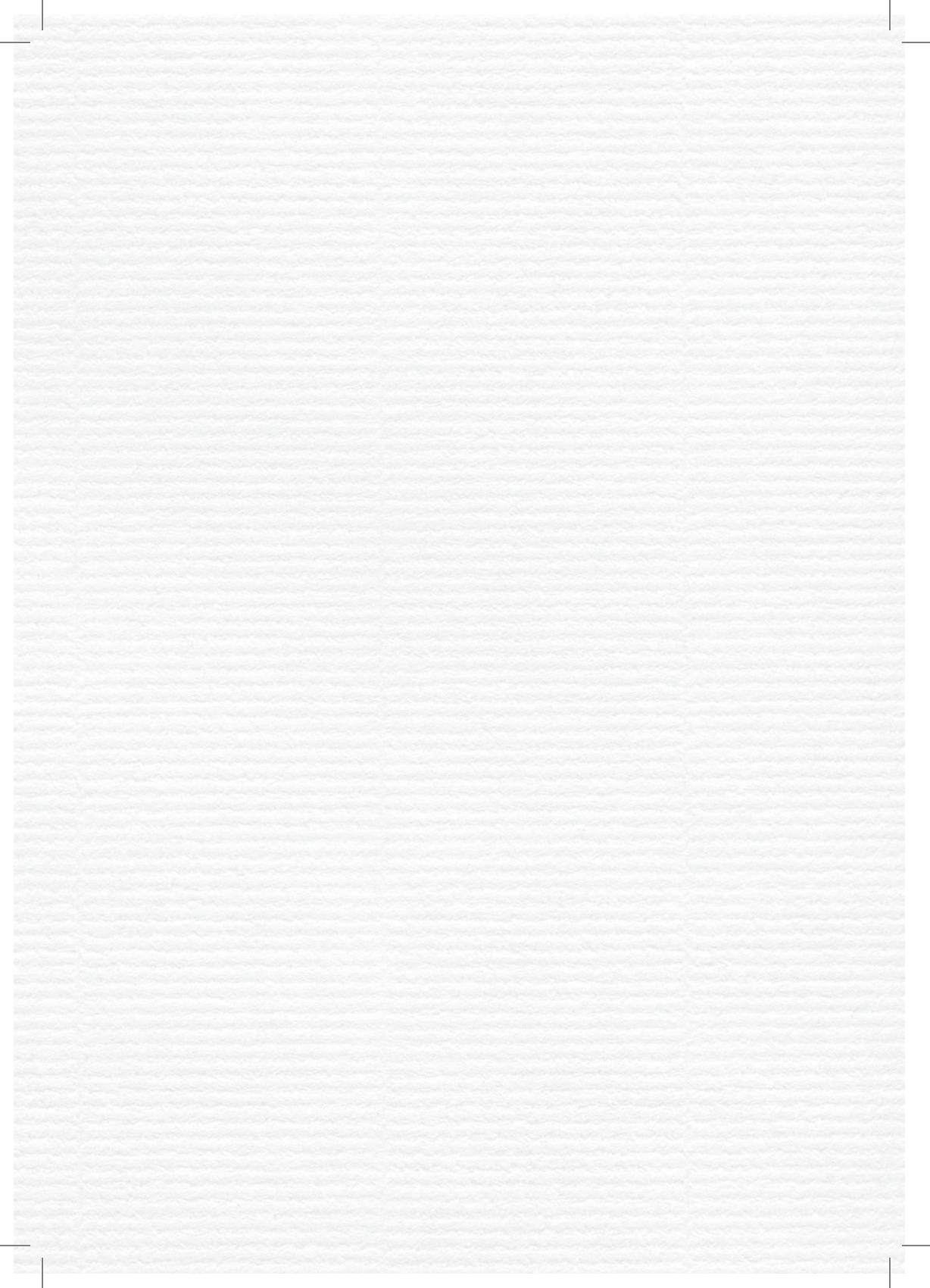
אָש הושיב שבעה אנשים בחדר, כאשר מתוכם אדם אחד הוא הנבדק והשאר משתפי פעולה עם החוקר. הנבדק לא יודע שהאחרים - משתפי פעולה. לאנשים הוצגו שלושה קווים אנכיים באורכים שונים, ועליהם היה לומר איזה מהקווים דומה ביותר באורכו לקו נוסף שהוצג (המטלה הייתה קלה). האנשים נשאלו זה אחר זה לגבי תשובתם לכל סט קווים, כאשר הנבדק היה תמיד האחד לפני האחרון שענה את תשובתו, כך ששמע את תשובותיהם של חמישה אנשים אחרים.

בפעמיים הראשונות ענו כל המשתתפים את התשובה הנכונה, אך בשאר צעדי הניסוי, הם הונחו לעיתים לענות תשובות לא נכונות.

אש רצה לבדוק האם הנבדק ישנה את התנהגותו לאור התנהגותם של שאר האנשים. כאשר שאר האנשים ענו נכון, הנבדק לא טעה בזיהוי הקו הדומה. אך כאשר משתפי הפעולה נתנו תשובה שגויה, נטה הנבדק לענות כמוהם.

אש חזר על הניסוי בקרב אנשים רבים, וגילה שרק רבע מהנבדקים לא התנהגו בצורה קונפורמית באף אחד מהמקרים - ונתנו תשובה נכונה בכל הצעדים.

2. כעת לניסוי שלנו:
נושיב 3 קבוצות של 5-6 חניכים מסביב לשולחן, כל אחת בנפרד, ללא יכולת להציץ או לשמוע את הקבוצה השניה.
הרכז מציג שאלות לקבוצה 1, ומבקש מכל חניך לענות בתורו בקול רם. כך גם בקבוצות האחרות, יש ממונה ששואל.
רושמים את התשובות.
3. 3 חניכים מכל קבוצה יודרכו מראש לענות על השאלה השלישית ואילך תשובה שגויה. הכי חשוב: לא לצחוק או לחייך...
4. אותם 3 חניכים ישבו תמיד אחד ליד השני, ואיתם מתחילים.
5. השאלה צריכה להיות קלה במיוחד.
6. דוגמאות לשאלות: מי תיקן תפילת מנחה? האם כיפה צריכה 4 כנפות? האם מניחים תפילין ביום טוב? ועוד...
7. מהסבב השלישי ואילך על 3 חניכים לומר תשובה שגויה. כמו שסוכם מראש.
8. בסוף הסבבים בודקים בכמה מקרים ענו הנבדקים תשובה שגויה.

מערך 9

חשיבה עצמאית

אנחנו רוצים להתקדם, להצליח ולהתפתח. אבל החבר'ה מסביב
קצת מזלזלים, מלגלים ומייאשים.

איך מפתחים חשיבה עצמאית? איך מתקדמים קדימה באומץ?
נסגל לעצמינו חשיבה עצמאית, ויכולת לצאת לדרך כשהחלטנו
שהגיע הזמן.

קדימה!

שאלה לדיון

הקב"ה מצווה את עם ישראל: "שִׁפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ לְשִׁבְטֶיךָ, וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשִּׁפְט צְדָק" (דברים טו יח).
 התפקיד של השופט - לקיים בפועל את החוקים שהשופט מחליט עליהם.
 נשאלת השאלה: למה כתוב בתורה "שִׁפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ"? לכאורה, צריך להיות כתוב "שִׁפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֵּנוּ לָכֶם"!

תשובה

חז"ל עונים: כל אחד צריך להיות שופט ושופט של עצמו! כל אחד מאיתנו צריך לחשוב: האם אני נוהג כמו שצריך, או הולך אחרי כולם? איך כדאי לי להשתפר? במה כדאי לי להשקיע?

עלינו לעצור מדי פעם, לערוך חישוב 'מה נכון עבורי לעשות עכשיו', 'האם באמת אתקדם עם החבר הזה, או שאני שותף למעשיו רק בגלל אי נעימות?' 'האם התקדמתי היום מספיק? איך אוכל מחר להמשיך ולהתקדם?'

זוהי פעולת ה**שופט**: לבחון, לבדוק ולהחליט.

אחר כך ניכנס לנעלי ה**שוטר**, ונתחיל לבצע, פשוט כי כך נכון עבורנו. לא נירתע מהרמת גבה, מזלזול ומחוסר שיתוף פעולה. נבצע את תפקידנו בעולם, ונצליח!

הרגלי החיים גורמים לנו לעתים לפעול כמו מכונה אוטומטית, לא לחשוב, לא לשנות הרגלים, להיכנע לסביבה ולחברים. אנו מבינים בתוך תוכנו שזה לא טוב עבורנו, אבל אין לנו כוח ואומץ לשנות.

איך עושים את זה?

חניכים יקרים!

יש לכם פתרון למצב הזה? רציון איך להפסיק להיזרר אחרי כולם?

נציע כמה טיפים:

1. **דמיון מודרך:** נדמיין מה יקרה כשנצא לדרך, נצליח ונהיה מאושרים. זה יתן לנו המון כוח!
2. **קמפיין הסברה:** ההגנה הטובה ביותר, היא ההתקפה. במקום לשמוע דברי זלזול מהחברים ולנסות להתגונן בפניהם, נתקיף אותם בנועם: אתם באמת לא חושבים קדימה? בואו גם אתם איתי ביחד!
3. **עוצמה פנימית:** נזכיר לעצמינו, שחברים זה דבר חשוב, אבל החיים עצמם חשובים עוד יותר. נאמר בגאווה, לעצמינו ולסובבים: כן! אני לא הולך תמיד כמו כולם! אני חושב קדימה!
4. **ומה אתם מציעים?**

חשל | אלאוק אולנייק

להקה של צפרדעים טיילו להם ביער, לפתע נפלו שני צפרדעים לבור עמוק מאוד.

כל שאר הצפרדעים התגודדו יחד סביב. כשהם ראו עד כמה הבור עמוק, צעקו לצפרדעים שנפלו: "חבר'ה, אין לכם שום סיכוי שתצאו מכאן בחיים... אתם נחשבים כבר למתים... חבל לכם בכלל להתאמץ!"

אך הצפרדעים שנפלו התעלמו מהצעקות והסימנים של חבריהם מלמעלה, וניסו לקפוץ החוצה בכל כוחם. הצפרדעים בחוץ המשיכו לצעוק להם ולסמן עם הידיים שאין להם סיכוי "בחיים לא תצאו מכאן..."

אחד הצפרדעים שמע לבסוף בעצתם של חבריו, אפסו כוחותיו, הוא פשוט נכנע ומת בקרקעית הבור.

אך הצפרדע השני, לא ויתר. הוא ניסה והמשיך בכל כוחו בשעה שהצפרדעים מסמנים לו בתנועות וצועקים מפתח הבור "חבל על המאמץ, אין לך שום סיכוי בעולם, הפסק את המאמץ והסבל שלך ופשוט תמות".

ובכל זאת הצפרדע המשיך לנסות, הוא קפץ אפילו יותר חזק... ובסופו של דבר...

הוא נתן ניתור כזה חזק, והצליח לצאת החוצה מהבור:
שאלו אותו חבריו הצפרדעים: "איך עשית את זה? הבור היה ממש עמוק!"
בשפת הסימנים הסביר להם הצפרדע הזה כי היא חרש...
הוא לא שמע מה אומרים לו, אבל מאוד התרגש מה'תמיכה', ה'עידוד' ונפנופי
הידיים של הצפרדעים.
כי המסכן החרש, חשב שמראים לו שהוא מסוגל ויכול!

! תובנה

מתברר כי הצפרדע פירש את התנועות והצעקות כעידוד ולא ההיפך, ואם היה בריא
ושומע היה בוודאי מתייאש כמו חבריו ומת.
הבה נלמד מכאן להאמין בעצמינו, ולאטום אוזנינו מלשמוע כל מיני אנשים שמנסים
להוריד אותנו מהדרך שלנו ומהאמונה בדרכנו.

סיפור | הציור האוטומט

היה היה פעם בחור צעיר שסיים קורס ציור. במשך 3 ימים הוא הקדיש את
עצמו לטובת ציור נוף יפה, והיה מרוצה עד מאוד מהתוצאה. אלא שהצייר
הבין כי כשם ש'אין הנחתום מעיד על עיסתו', כך אין הצייר מעיד על ציורו,
ולכן מאוד רצה לדעת מה אחרים חושבים על כשרון הציור שלו.

הוא הניח את היצירה במרכז מסחרי הומה, וכתב מתחתיה שלט:

"רבותי, ציירתי את הציור הזה בעצמי. מאחר ואני חדש במקצוע, ייתכן
שביצעתי מספר טעויות. בבקשה מכם ציינו את הטעויות שלי ב-X על גבי
הציור".

כשחזר בערב, הוא היה מתוסכל מאוד לראות ציור מקושט ומעוטר בהמוני
סימוני X, ועוד הערות בכתב שאנשים רשמו לו על השלט.

מיואש ושבור הוא חזר למורה שלו:

"אני חסר תועלת" התייפח. "אם זה מה שלמדתי בקורס, אז אני לא מתאים

להיות צייר. אנשים שללו את היכולות שלי לגמרי!"

המורה חייך אל הצעיר ואמר:

"אני חושב שאתה מוכשר מאוד והציור שלך ללא רבב. צייר מחדש את הציור, ואנסה להוכיח לך את זה!"

האמן הצעיר הסכים, ואחרי יומיים הציג העתק מדוייק של הציור הקודם למורה.

המורה לקח את הציור בחינניות וסימן לצעיר לבוא איתו. השניים הגיעו אל אותו מרכז מסחרי הומה והניחו את הציור באותו מקום.

מתחת לציור, הונח שלט:

"רבותי, ציירתי את הציור הזה בעצמי. מאחר ואני חדש במקצוע, ייתכן שביצעתי מספר טעויות. מתחת לציור ישנה קופסה עם צבעים ומכחולים. אנא מכם, הואילו בטובכם לתקן את הטעויות על גבי הציור."

בערב, חזרו השניים אל המרכז המסחרי והופתעו למצוא את הציור ללא אף תיקון.

גם למחרת הציור נותר שלם, וכך כל אותו השבוע...

! תובנה

מוסר ההשכל של הסיפור: קל יותר להעביר ביקורת על מישהו, להסתכל על מצב של מישהו מרחוק, מאשר לשפר אותו בעצמך, מאשר להרגיש אותו בעצמך...

אז אל תקשיב לחברים שמורידים אותך, אל תתייאש ואל תוותר. תמשיך בדרכך, עד להצלחה!

הפעלה | מתאמנים לחשוב

שים לב!

ההפעלה זו ישנם 10 חידות היגיון ברמות שונות, מומלץ לקרוא אותם לפני כן ולהתאים את הרמה לסניף. ניתן לערוך את הפעילות עם 'גלגל הצל' כך שהחידות הקשות בהתחלה, והחידות הקלות יותר - לחלשים.

המטרה: לתרגל חשיבה עצמאית, חשיבה מחוץ לקופסה ומציאת פתרונות.

אפשר לעזור צניין אצל החניכים על ידי תחרות זכות או קבוצות, מי פותר את החידות מהר יותר, וכדומה.

החידות

1. 30 בקבוקים

משפחת לוי המורחבת יצאה ליום טיול, והתחלקה לשלוש מכוניות. יהודה היה אחראי על השתיה, הוא הכין 20 בקבוקי שתיה, אך לא כולם היו מלאים עד הסוף. 10 בקבוקים היו מלאים, 10 נוספים היו חצי מלאים. ו-10 נוספים היו ריקים, כדי למלא בהמשך הדרך. יהודה מתלבט כיצד לחלק את הבקבוקים באופן שווה - שלכל רכב תהיה אותה כמות שתיה, ואותה כמות בקבוקים! כדי לשמור על ניקיון המים, יהודה לא רשאי לפתוח את הבקבוקים. עזרו ליהודה לחלק את המים והבקבוקים בצורה יעילה ומהירה.

2. כפפות

בוקר חורפי וקפוא, מאיר קם קצת מאוחר, הוא לחוץ מאוד להגיע לתלמוד תורה בזמן, וממהר להוציא את הכפפות מתוך השקית בה הם נמצאות. הוא צריך שני זוגות כפפות, לו ולאחיו יוחאי. הוא יודע שבשקית יש 10 זוגות של כפפות. החדר חשוך, והוא רוצה למהר עם הכפפות מחוץ לחדר, כדי לבדוק האם הוציא כפפות נכונות. מאיר חושב לעצמו: מהו מספר הכפפות הנמוך ביותר שאני צריך להוציא, כדי

לדעת בוודאות שיש לי שני זוגות - שתי כפפות לידי ימין ושתי כפפות לידי שמאל?
(כשמוציאים רק 2 כפפות, יתכן ששתיהן ימין או ששתיהן שמאל).

3. מטבע מזויף

לעובדיה יש 8 מטבעות, 7 מהם זהים ושווים במשקל, ואחד מהם מזויף ומשקלו כבד מהאחרים. לעובדיה יש מאזניים, בהן ניתן לשקול מטבע מול מטבע, ולראות האם המשקל שווה או לא. איך הוא יכול ע"י 2 שקילות במאזניים בלבד, לדעת מהו המטבע המזויף?

4. סוכריות

4 חברים הביאו בימי הקייטנה סוכריות על מקל, והלוו זה לזה. בני הביא לאבי פעם אחת סוכריה, גדי הביא לבני פעמיים סוכרייה. דני הביא לגדי 3 סוכריות. ואבי הביא לדני 4 סוכריות.

בסוף הקייטנה, הם רצו להחזיר את החוב שלהם אחד לשני.
כיצד ניתן להעביר כמה שפחות סוכריות ביניהם, ולהצליח לסגור את החוב?

5. נגר

אהרן הנגר מנסר קורה ל-4 חלקים שווים ב-12 דקות.
ככמה זמן ינסר אהרן את הקורה ל-5 חלקים שווים?

6. טרקטור חורש

שלושה טרקטורים זהים, חורשים יחד 3 דונמים ב-3 שעות,
ככמה זמן יחרוש טרקטור אחד, דונם אחד?

7. פינג פונג

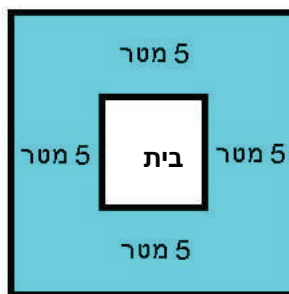
שיחקתם בפינג פונג, לפתע הכדור עף ונחת בתוך צינור ישן וחלול, שבלט מהריצפה באחת החצרות. הכדור הקטן נח בתחתית הצינור, והצינור צר מאוד, כך שאין אפשרות להגיע אליו ולהוציא אותו.

מה תעשו כדי שהכדור ייצא בצורה הכי מהירה?

8. שלולית

אבי ובנימין הגיעו הביתה ביום גשום, וגילו כי הבית שלהם מוקף בשלולית ענקית. בכל צד יש 5 מטרים בדיוק של שלולית. ברחוב היו מונחים 2 קרשים באורך של 4.5 מטרים. איך הם יכולים להניח את הקרשים, כך שכל קרש יהיה מונח מגדה לגדה, והם יוכלו להיכנס הביתה בלי לגעת בכלל בשלולית?

9. לחצות את הנהר

כלב, ארנב וגזר נמצאים בצידו האחד של נהר. המטרה היא להעביר את שלושתם לצידו השני של הנהר. לרשותך סירה היכולה לשאת בנוסף לך, או את הארנב, או את הגזר, או את הכלב.

ידוע שאם הכלב ישאר לבד עם הארנב, הוא יטרף אותו, ואם הארנב ישאר לבד עם הגזר, הוא יאכל אותו.

כיצד נוכל להעביר את שלושתם בשלום את הנהר?

10. קנקנים

ליוסי היו 2 קנקנים ריקים - קנקן אחד יכול להכיל 3 ליטר, וקנקן שני 5 ליטר. איך הוא יכול למדוד ולמלא 4 ליטר בדיוק, בקנקן של ה-5 ליטר?

הפתרונות

30 בקבוקים:

הרכב הראשון מקבל 10 בקבוקים חצי מלאים, הרכבים השני והשלישי מקבלים כל אחד 5 בקבוקים מלאים ו-5 בקבוקים ריקים.

כפפות:

12 כפפות. גם אם כל ה-10 הראשונים יהיו ימין, ה-2 הבאות יהיו בודאי שמאל. וכן להיפך.

מטבע מזוייף:

שמים 3 מול 3 ושניים משאירים בצד, במידה והם שווים אז המטבע הכבד נמצא באחד מהשניים הנותרים, ובשקילה נוספת מודדים בין שניהם.

במידה ובשקילה הראשונה צד אחד נטה למטה, אחד ממטבעותיו הוא המזוייף. ואז מודדים מבין השלושה הללו, אחד מול אחד (ואחד משאירים בצד). אם יש אחד כבד - הוא המזוייף. ואם אין - אז השלישי שלא נשקל, הוא המטבע המזוייף.

סוכריות:

3 סוכריות:

אבי חייב סוכריה 1 וצריך לקבל 4 סוכריות [סה"כ צריך לקבל 3].

בני חייב 2 סוכריות וצריך לקבל 1 [סה"כ צריך לתת 1]

גדי חייב 3 סוכריות וצריך לקבל 2 [סה"כ צריך לתת 1]

דני חייב 4 סוכריות וצריך לקבל 3 [סה"כ צריך לתת 1]

על כן, כל אחד מהחברים יעביר לאבי סוכריה אחת, ובכך ייסגר כל החוב!

נגר:

6 דקות. כי חלוקת הקורה ל-4, זה שלושה ניסורים. זאת אומרת שכל ניסור אורך 4 דקות, יחד 12 דקות. חלוקת הקורה ל-5, זה ארבעה ניסורים = 16 דקות.

טרקטור חורש:

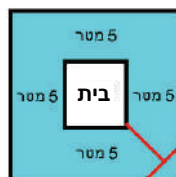
3 שעות.

פינג פונג:

למלאות את הצינור במים, עד שהכדור יצוף ויפלט החוצה...

שלולית:

לחצות את הנהר:

רק לכלב ולגזר מותר להישאר יחד, נכון? אז לוקחים את הארנב אל הצד השני ומשאירים אותו שם. חוזרים, לוקחים גזר, מעבירים ומשאירים בצד השני, אבל לוקחים בחזרה את הארנב לצד הראשון של הנהר. מניחים אותו שם, לוקחים את הכלב לצד השני שיישאר עם הגזר, ואז חוזרים לקחת שוב את הארנב.

קנקנים:

יוסי ממלא את הקנקן של ה-5 ושופך לקנקן של ה-3, נשארו לו 2 ליטר בקנקן הגדול. כעת הוא מרוקן את הקנקן הקטן של ה-3 וממלא אותו ב-2 ליטר שיש בקנקן הגדול. כעת הוא ממלא שוב את הקנקן הגדול, וממלא ממנו את הקנקן הקטן עד למעלה - שזה בדיוק ליטר 1. כעת יש לו 4 ליטר בקנקן הגדול.

מערך 10

מערך מיוחד: העצמה אישית

היום נעביר מה שלמדנו - מדיבורים למעשים.
נציע לחניכים פעילות מיוחדת בה נעודד אותם להביע את
עצמם, בפעילות מרתקת שתעניק להם העצמה אישית.
ננסה לגעת בכל שטחי הנושא של ביטחון וערך עצמי, לחזק
ולעודד את החניכים כמה שיותר.

פעילויות לבחירה

פעילות א'

עמידה בפני קהל:

1. דוגמה: לימוד פרשת שבוע משותפת, כל אחד מכין קטע מהפרשה וקורא לפני כולם ומסביר אותו.
2. אפשר גם לצייר או להדגים במקום לקרוא ולפרש. כך כל אחד יבליט את כשרונו על הבמה.
3. זו יכולה להיות גם הצגה משותפת שלכל אחד תפקיד - תלוי ברמת החניכים ובזמן העומד לרשותכם.
4. רבים חוששים מבמה, יש להם פחד קהל. האתגר שלנו - להתגבר על זה!

פעילות ב'

סבב פידבקים:

מכינים פתקים עם שמות החניכים, מקפלים ומערבבים. מוציאים 2 פתקים, על החניך שבפתק הראשון לומר 3 מחמאות על החניך שבפתק השני. מוציאים פתק נוסף, ועל החניך בפתק השני לומר 3 מחמאות על החניך בפתק השלישי, וכך הלאה.

פעילות ג'

קורות חיים:

כל חניך ממלא את דף ה'קורות חיים' [מצוורף בנספח]. בלי השם שלו. מעבירים בין כולם ומנסים לנחש באמצעות המעלות והכישרונות במי מדובר. קורות החיים ידגישו את אישיותו של כל חניך, יתנו לו ביטוי חשוב, ויגרמו לו להעריך את עצמו מחדש.

טיפים פדגוגיים לחיזוק הביטחון עצמי

1. נזכור את 3 הכללים להעצמת החניך: עידוד, עידוד ועידוד!
2. 'כל ילד צריך מבוגר אחד שיאמין בו' - אמר ר' שלמה קרליבך.
3. נשאל כל חניך מה הוא אוהב לעשות, וננסה לתת לו תפקיד בו יוכל לממש את כישוריו.
4. נעודד את החניכים לספר על החלומות שלהם לעתיד.

קורות החיים שלי:

שמי: [למילוי ע"י החבר המקבל]

סניף:

השכלה: [המשפחתון שלי/הגן שלי/המורים שלי/חוגים שונים]

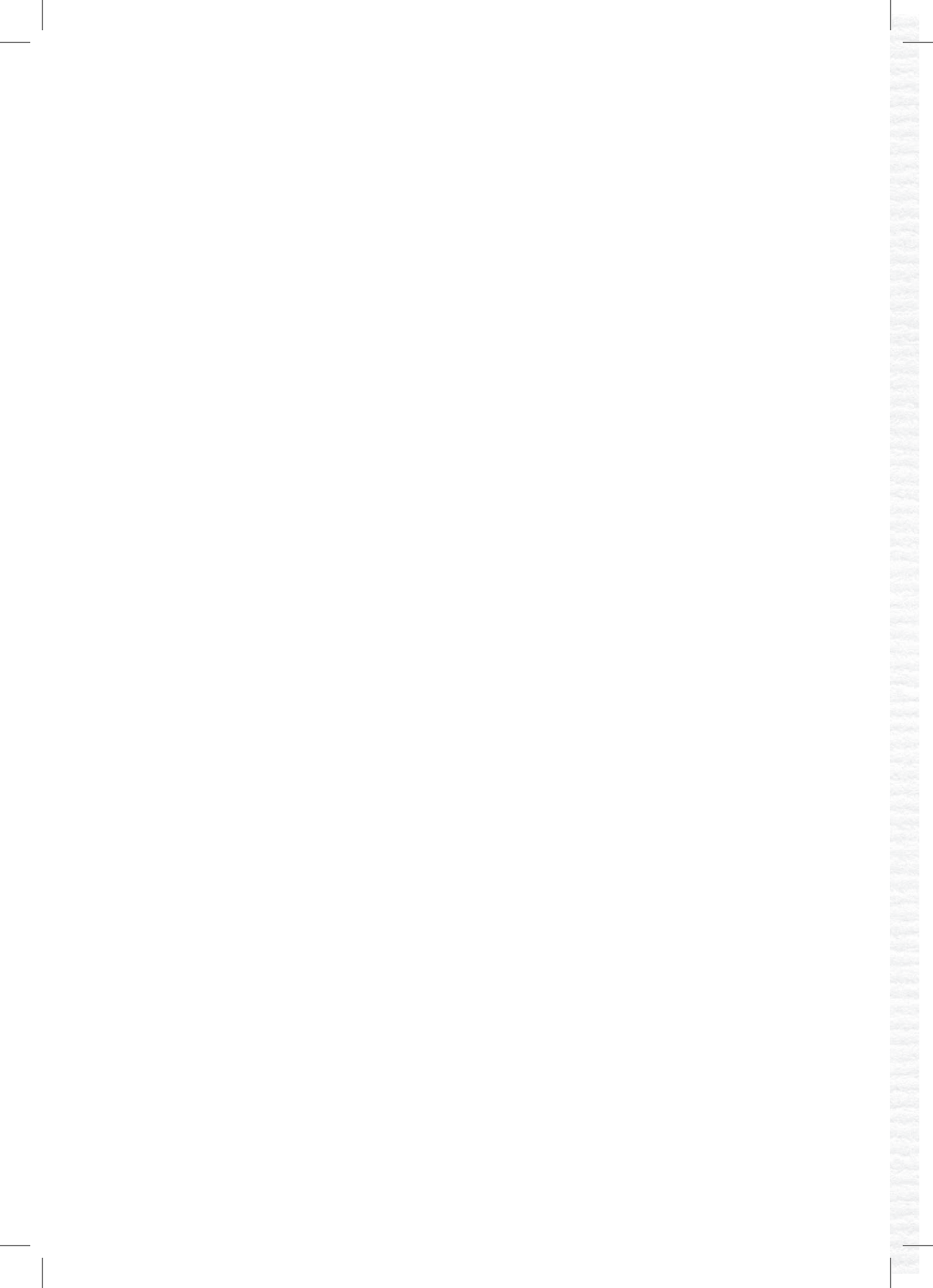
ניסיון: [באיזה גיל התחלתי לחייך, מתי התחלתי לדבר, מתי הלכתי, אפשר להוסיף תמונות]

כישורים: [ציור/ריצה/ קליעה/ ריקוד/ וכן הלאה]

דברים שלא ידעתם עליי: [דוגמה: בגיל שנה עליתי ארצה מחו"ל]

קשיים שהתגברתי עליהם: [דוגמה: עד גיל שש ישנתי עם מוצץ בפה]

דברים שאני אוהב לעשות: [דוגמה: לקרוא ספרי קומיקס]

יחדיו

משרד ראשי: רחוב גבעת שאול 27, גבעת שאול, ירושלים
טלפון: 077-40-50-813 פקס: 077-40-50-813
דוא"ל: office.yachdav@gmail.com